

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZAM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 106. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Péntek, 1928 május hó 11.

GYULAFEHÉRVÁR

fordulópontot jelent Románia történetében. Jelentőségét csak a cinizmus, a rossz lelkiismeret tagadhatja le. A gyulafehérvári nemzetgyűlésen a nép lelke lángolt. A százezernyi tömeg áthatottsága több volt politikai manifestációnál: Kinyilatkoztatás volt. Ünnepi, hatalmas, ellenállhatatlan. A mult joga, a jelen kötelessége, a jövő érdeke viharzott benne. A természeti és történeti erők ilyen megmozdulására pártszempont, pártindulat nem képes. Ihlet és hit, elszánás és akarat, gáttörő szenvedély és önfegyelmező tudatosság a gyulafehérvári gyűlés karaktere. Semmi a nép nélkül, minden a nép által. Az alkotás eltökélt szándéka a rombolás démonaival szemben. A tegnap és ma bünei után a holnap igazsága és jóvátétele. Elementáris elszántság a békés, a szabad, a boldogabb életre. A szavak, melyek ezt kimondták, szárnyat öltöttek, a határozatok, melyek magukba foglalták, ércnél erősebbekké váltak, az eskü, mely megvalósításukra százezernyi ajakról visszhangzott, felebezhetetlen ítélleté sulyosodott. Itt már semmit visszacsínálni, elfojtani, fondorlattal a valójából kiforgatni nem lehet. A népakarat dübörgő tankjai irgalmatlanul maguk alá terítik és összezúzzák a pártmonopóliumot, a mondvascsinált és mesterségesen nagyranövelt hatalmi rendszert.

A gyulafehérvári nemzetgyűlés számonkérőszéke tíz esztendő kárát és mulasztását róta fel a liberális kormányra. Tíz évvel ezelőtt, az egyesülés nagyszerű pillanatában ott ragyogott mindenki előtt a szebb jövő képe. Nagyromániában az alkotó munka, a zavartalan fejlődés, a polgárok szabadsága, a jog-egyenlőség, a rend, a civilizáció uralma. Mind az, ami ma még hiányzik, aminek már régóta meg kellene lennie, ami ma még hiányzik, a mi fenntartja, erősíti, virágzóvá, nagygyá teszi az államot. Szabad népek szabad országa, tele tettvágygal, életlehetőséggel, jólétel, kultúrával, lelki és szociális összhanggal.

Az erdélyi románság méltán vetette fel az első albajuliai gyűlésen az egyesülés feltételeit, azokat a határozatokat, melyek valósága mindnyájunk üdvére szolgálna. Méltán követelhetett méltó árat ennek a klasszikus erkölcsi és anyagi javakban oly gazdag földnek a birtokáért. Micsoda lángszellem csapott fel a hatalmas egymásratalálás mélyéből, a válaszul, micsoda hívságos, hideg, kiábrándító zuhany hullott rá! Mivé lett annyi szépség, biztatás, kilátás?

Tíz évvel ezelőtt az egyesülés fejében nagyszerű tőkét adtak a regáti kormányra. A természet minden kincsét, a dolgozó népek hűségét, odaadását, az erő és nagyság világ-bíró értékeit. És mindezt felhasználatlanul hagyták, vagy megrontották, vagy elpredálták. Az egykor hatalmas vagyon leltári anyaggá devalválódott. A liberális kormányzat csődöt mondott. Még autón jár, még nagy szolgálatait tart, még gögösen adja a bankot, de hitele nincs többé. Kis a nagy játékaikat egyaránt játszotta. S ha csak a saját vagyonát tékozolja, ha csak a saját vesztébe rohan, ki bánja? De mikor egy nagy állam, milliónyi népek sorsáról, üdvéről van szó? Ha ezeket is magával rántja a zűllésbe, a pusztulásba? Nincs-e joga akkor Gyulafehérvárnak számonkérnie az elpredált vagyont? Nincs-e joga világá hallatszónak tiltakoznia és a mulasztást, a büntvést megbélyegeznie? Nincs-e joga felelősségre vonnia, s a nemzet és a történelem ítélőszéke elé idéznie a rendszert és követelnie, hogy azoknak adassék át a hatalom, akik

forróbban szeretik a hazát, s méltóbban tudnák szolgálni?

Károly volt trónörökös repülőgépen akart visszatérni Romániába

Az angol kormány megakadályozta az elutazást és Károlyt kiutasította Angliából
A Rador hivatalos táviratai

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától). A Rador hivatalos ügynökség — amint a bukaresti Dimineața, de az Universul és a Vitorul is közli — a következő táviratokat küldötte szét lapjainak:

LONDON. A „Reuter“-ügynökség magán-értesülése szerint Károly volt trónörökös szombaton az „Imperial Airway“ kereskedelmi léghajótársaságnál két léghajót bérelt, hogy barátjaival és nagymennyiségű manifestummal Romániába utazzék.

Az angol hatóságok úgy találták, hogy a herceg és kíséretének személyazonossági okmányai nincsenek rendben s megtiltották a repülőgépek elindulását.

A Daily Express jelenti, hogy Károly herceg megkísérelte ebben az akciójában Magyarország segítségét kérni.

Vasárnap a hercegnek egyik angol bizalmasa, diplomáciai megbízással külföldre utazott.

A Daily Express úgy hiszi, hogy Magyarország segítsége befejezett dolog, miután a herceg ígéretet tett, hogy mint király, hozzá fog járulni a békeszerződések revíziójához. Ebben a tekintetben Károly írásbeli kötelezettséget vállalt.

PÁRIS. (Rador.) Londonból táviratozzák a Le Matinnek, hogy az angol hatóságok megakadályozták a Creydon-repülőtérről annak a hat repülőgépnek az elindulását, amelyek Károly volt trónörökös kiáltványait szállították volna.

Az Evening Standard vezércikkben írja a következőket: „Anglia mindig menedéke volt a politikai menekülteknek, akár hercegek, akár egyszerű állampolgárok voltak. Most azonban egy súlyos komplot kisérlet történt egy kormány ellen, amellyel a legbarátságosabb viszonyban állunk. Károly herceg komplotja súlyosan veszélyeztetett Európa békéjét, mert a legutóbbi értesülések szerint Károly herceg, restaurálása esetére, ha megkapja Magyarország segítségét, megígérte, a trianoni szerződés revízióját. Károly volt trónörökös visszaélt az angol vendégszeretettel. A herceget nagyjelentőségű családi és politikai okok miatt száműzték Romániából.

Az Evening Standard azzal végzi cikkét, hogy a személyi intrikáknak és manőverezésnek ez a módszere súlyos eseményekre vezetne, amelynek Anglia semmiesetre sem nyúlhat menedéket.

LONDON. (Rador.) A Morning Post írja: Károly herceg megszűnt a román politika tényezője lenni. A román kormány komoly belső problémákkal áll szemben, amelyek azonban semmiképpen sincsenek összefüggésben Károly lehető visszatéréssel. Reméljük, hogy

a román nép meg fogja érteni a visszatérésének lehetetlenségét.

LONDON. (Rador.) A Morning Post azt hiszi, a Károly extrónörökösnek tulajdonított komplotot egy angol újságíró csoport szervezte, akinek érdeke volt, hogy ezt a kérdést a nyilvánosság elé vigyék.

LONDON. (Rador.) Károly volt trónörökös a lapokban megjelent hírekre kijelenti, hogy sohasem volt szándékában Romániába menni titkos úton. A Reuter a következőket közli: A lapok jelentik, hogy a külügy- és belügyminiszterek kiküldötteinek tanácskozása után

elhatározták, hogy felkérlik Károly herceget Anglia elhagyására.

PÁRIS. (Rador.) A Páris Midi értesülése szerint Károly herceg által Budapestre küldött követét Dutley Heathcot-nak hívják, újságíró, a Daily Express és a Dail Mail munkatársa, amely lapok Rothermere vezetésével állanak. Dutley Heathcot Budapestről Párisba tér vissza.

A Dimineața még egy magántáviratot közöl Londonból, amely szerint

az angol kormány Károly herceget Nagybritannia területéről kiutasította.

Az angol kormány ezt a határozatot azzal indokolja, hogy lehetetlen Anglia területén egy barátságos állam ellen komplotokat tűrni.

LONDON. (Rador.) Az angol alsóházban ma a belügyminiszterium titkára a volt román trónörökös komplotjára vonatkozó kérdésre a következő választ adta:

— Károly exherceget hivatalosan felkértük, hogy azonnal fejezze be angliai látogatását. A volt trónörökös olyan nyilatkozatokat tett, hogy le fogja irni az egész ügyet és az elmúlt napok eseményeit.

A miniszter kijelentette még, hogy az exhercegnek Angliában való tartózkodása nem kívánatos és április 28-án, amikor engedélyezték neki a partraszállást brit területre, tudomására adták, hogy két hónapon túl nem maradhat Angliában.

A mai pénzpiac

A lej 1/2 pontot esett.

A világpiacon: Változatlan.

A belföldi piacon: Szilárdulás, egy svájci frank 31'55 lej, egy dollár 163 1/2 lej, egy olasz lira 8,62 lej, egy német má-ra 39'10 lej, egy dinár 2'92 lej, egy angol font 797 lej, egy francia frank 6'44 lej, egy csekkorona 4'84 lej, egy osztrák schilling 23'10 lej, egy pengő 28'65 lej.

A jövő operettje el sem képzelhető jazz nélkül

A világhírű Savoy-jazz vendégszereplése a fővárosban — A mosolygó Teddy Sinclair és a frakkos zenészek

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bukarestben minden főúri muri, minden lakodalom, minden névnap és minden nyárson sült peccsenye elfogyasztása jazz-szó mellett történik. Ezek után természetes, hogy a jazz-zene művészeinek előadásait is zsúfolt ház csodálja és élvezi. Háromszor bámulja naponta a bukaresti közönség Mister Teddy Sinclairt és művészgárdáját a Lipszani-mozi termében, negyedszer pedig este az Alcazar mulatóban.

Nagyszerű jelenség a frakkba öltözött, elegáns zenekar. Csupa élet, jókedv és előkelőség a Savoy-Jazz karmestere, a szimpatikus Sinclair. Ez a hossza megadta, nyugodt kinézésű londoni fiú, saját szerzeményű programjába teljesen beleéli magát. A vidámságot szuggeráló zene magával ragadja a közönséget. Jazzüttemre csarlisztonozik a széken ülő közönség.

A Savoy-Jazz egyike a legismertebb londoni zenekaroknak. Sokan ismerik a rádióműsorokból is, de hát sokkal érdekesebb így közvetlenül meghallgatni produkcióikat. Bukarest megszédülve honorálta a művészek játékát.

Mister Sinclair ezeket mondja:

— Zenekarunk valamennyi tagja művész. Van közöttük angol, francia, olasz, „hungarian”, spanyol és amerikai. Zenénk pedig tudásra, nem pedig ösztönre van alapozva.

Műsorunk bő és variált, kezdve az egyszerű tánczenétől, a szimfonikus hangversenyig. A halhatatlan zeneszerzők műveit mi természetesen másként tolmácsoljuk, mint a „Halleluja” szerzői, de azért mi is csak jazz-bandisták maradunk.

— A mi zeneirányunk királya természetesen Paul Whiteman, de ez semmiben sem gátol bennünket, hogy mi is a mi módunk szerint reprodukáljunk. Hiszen a jazznak az a célja, hogy a zeneértő és laikus szórakozzon, hangjaira élet és öröm serkenjen csüggő lelkekben, utóbb pedig táncra perdüljön blaziert világi és aggezüz egyaránt.

— A népzene mindenestre érdekes témát nyújt a jazz-transzformációk céljaira és amit ebből kihozunk, minden bizonnyal érdekes. A jazz nagy evolúciója még a jövőé. El sem lehet majd képzelni operettet jazz-zene nélkül. — sőt az opera is a jazz befolyása alá fog kerülni. „Huzd rá, Jonny” nagy sikert aratott. Mi imádjuk a muzsikánkat, már csak azért is, mert minden legparányibb része csupa élet és csupa hűv.

Elegánsan megemelte kalapját, szívélyesen intett, szinte azt hittem, hogy a banjón húzta végig hosszú, fehér ujjait a népszerű, ünnepezt Teddy Sinclair, akire gyűlölettel gondolnak az egzisztenciájuktól megfosztott cigányok. (A. J.)

Néhány kép a néma tragédiából

Tíz szegény magyar tanítónő sorsát írta meg ismét a bukaresti Fekete Kéz — Két esztendővel a képesítő vizsga után értesítést kaptak Bukarestből, hogy kezdenek előlrol mindent

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Néhány nappal ezelőtt moziban voltam. Épp a végét vetítették az izgalmas filmnek, hogy azután újra kezdjék az előadást. Az utolsó felvonást játszották már s én, aki nem tudtam, hogy mi miért van, megrendülve néztem, hogy amint az a drámákban történni szokott, a hőst jól megrugdalták, jobbról pofozták és balról öklözték, s azután szegény, kifosztva és vad állati bánattal könnyektől homályos szemében elindult magános útján...

És most ez a bánájis felírás következett: „Vége.”

Felgyulladtak a villanylámpák, majd ismét sötét lett... És a fehér sugáryalámban megjelent a vásznon, épp csak egy szemvillanásra, a Fekete Kéz.

A mozioperatőr keze volt, aki akkor igazította be a gépbe az első felvonást.

Százezer bohóc

És most ködbe vesznek a a mozi fajai... Az álomkönyveket felissza a nap.

Nem álomkertek és álompaloták ezek körülöttem többé, hanem a kisváros szürke és unott kövei...

És mégis szédülve nézek körül, mert valószínűtlen arányokban folytatódik tovább az élet siket síkjain a néma tragédia.

A keleti égboltozaton, a nagy messze Bukarest felett, egy szemvillanásra megjelenik a Fekete Kéz.

És pereg tovább a film, csak hogy nem egy chaplini hős vet bukfcnet benne, hanem százezer véres és megtépázott bohóc zuhan el az élet piacán és százezer égő szemből százezer élő, igazi könny, csorog...

Micsoda film ez, amelynek százezer hőse van!

A bolond májusi ég alatt vonulnak most is... urak és parasztok, öregek, ifjak, bölcsék és balgák, és mindnek oly halálos komoly arca van! Micsoda pokoli ötletek! Alkonykor kastélyának terraszán ül és kezében egy álomkönyv, finom egyiptomi cigaretta... A következő kép: a gazdag földesur rongyos ruhában bámul be a régi kastély rácsos kapuján, az elvadult parkot épp most mérte ki házhelynek a hivatalos bizottság, amely leül a terraszon ebédelni... A volt földesur vágyakozva bámul be a rácsos kerítésen, szeretne talán egy karéj kenyeret kérni, de mégis röstel. A film címe: „Agrárreform.” Ezután egy olyan film következik, amelyben nem történik más, minthogy egy szegény ember hosszú évtizedeken át reggel től estig dolgozik... Afféle állami alkalmazott, aki csak nagy ünnepeken mer egy kicsit ábrándozni, amikor így szól gyermekei-

hez: „hej, majd ha nyugalmamba vonulok”. Eltelt harminc esztendő, a hős kezei remegnek, hajára ráhullt a dér... Kiebrudalják a hivatalból, ő jelentkezik a nyugdíjáért... Előbb csak szeliden kér, azután feldult arc-csal irgalomért eseng... Felírás: „En hecsületes ember voltam, nem tettem félre semmit, ez a kis nyugdíj, amiért egy életen át megszolgáltam, volt minden reményem.” Kőrülötte némán mosolyognak, senki sem válaszol... A szívem vérzik, úgy hasonlít ez az öreg ember az én szegény apámhoz... Igen, a film címe: „Nyugdíjkérdés”. Ismét más kép következik: virágok közt ifju katonák indulnak a háborúba... a film pereg... egy kisváros piacán vagyunk, néhány vak koldus, ócska katonaruhában, irgalomfillérekért nyújtja ki a kezét... A cím: „Rokkant katonák segélyezése”. A keleti égboltozaton most ismét átsuhan a titokzatos Fekete Kéz, mintegy elsöpri a sötét víziókat és hirtelen tizenhárom bűjos, ifju, sugárzó és boldog leányarc nevet felém... Isteneim, mi is lehet ennek a filmnek a címe... talán ez:

„Az élet hajnala”

A sötét látomásoktól fáradt szemem káprázik a vakító fényben és oly félve követem az én tizenhárom leánytestvéremet, mintha hóvirágok között járnék, valami édes tavaszi virradatban...

Látom az özvegy édes anyákat, mint késő éjszaka is a varrógép fölé hajolnak, hogy kis lányuknak idejében elkészítsék az egyszerű intézeti ruháskát... Korán megöszült, megtört férfiak, legnagyobb részét kis falusi tanítók és szegény református lelkészek a szájtól kuporgatják el a falatot, vagy bankadósságot csinálnak, hogy leánykájuknak megvásárolhassák a drága tankönyveket és a beiratkozásra is teljék...

A nagyenyedi tanítónőképzőben vagyunk... Bizony, különösen a vizsgák előtt éjszaka is a könyvek fölé kell hajolni s a hogy az évek múlunk, mind komolyabb és sápadtabb lesz a tizenhárom kedves leányarc. Mind kevesebbet nevelnek gondatlanul, mind kevesebbet sutognak édes csacsiságokat egymás között, hiszen ők már komoly preparandisták, akikre nagy és felelősséggeljes hivatás vár: a magyar sors sáfárai lesznek, a mi hitünk és jövőnk gyöngéd és mégis hőszívű asszonykertészei... S azonkívül is, özvegy édes anyák, az életben elfáradt, szegény édesapák végső reményei ők...

Négy esztendő telt el.

A film most izgalmas fordulatot vesz: megérkezett a képesítő vizsga napja. A miniszteri kiküldöttre — maga is asszony, a

A bőrkiütések

A Kadum-kenőcs a szökeket szárítja és eltöri, egészséges, sima bőrt csinál. Fenséges minden viszketésges és bogyuladás ellen. Sok szenvedést elkerülünk idejében használva a Kadum-kenőcsöt: ekzema, szökek, orbáncz, ruh, kiütések, horzsolások, hemoroidok, var, sumócs ellen.

gyulafehérvári állami leánygimnázium igazgatója, — remegve tekintenek fel a szegény prepák, mert tudják, hogy nagyon szigorú. És valóban az is: szigorú és igazságos. A tizenhárom tanítónőjelöltből három mindjárt az előzetes román íráshelín elbukik, azok szegények már nem is mennek képesítő vizsgára... De a tizenháromból tizen még mindig maradtak, akik reméltek és muszáj is volt remélni, mert a folyosókon kint várakoztak sápadtan az édesanyák, és édesapák s a pedellust ostromolták hírekért.

S azután a miniszteri kiküldött, a gyulafehérvári állami leányliceum igazgatója, kihirdeti az eredményt: mind a tizen átmentek a vizsgán.

A sok-sok átvirrasztott éjszaka után, egyszerre virágba borult az élet: a tizenháromból tizen elérték a céljukat és képesített tanítónők lettek. Az okleveleket a jó vizsgaeredmény alapján a közoktatásügyi miniszter adja ki.

Két év után

Ó bizony, ez a tavasz is elmúlt, az 1926. év forró, felejthetetlen és jó tavasza, amelynek virágos ösvényén tíz rajongó leányszív elindult hetedhétország ellen, de még azon is túl, ahol a tudatlanság sötét birodalma kezdődik... Ősszel már mind a tizen tanítottak, ki falusi iskolában bajlódott, mások a városban kényes urikisasszonyokkal. De jó leányok voltak mind és nem feledkeztek meg a szegény édesanyákról és édesapákról sem, akik taníttatták őket, hanem szorgalmasan küldték haza a megtakarított fillérfelket. A tanítói oklevelek kiállításával bizony nem sítetett a miniszterium, már elmúlt egy ős és egy tél is és még mindig halaszgatták, ilyen ez a bürokrácia...

Most ez a felírás következik:

„Angelescu miniszter urnak más dolga van...”

És lehet látni, amint a közoktatásügyi miniszter ur dolgozik: mint az ocsut a gabonából, rostálja éppen ki a román kultúrából a magyarokat.

Ismét elmúlik egy tavasz: 1927 tavasza... és nagy, husz tearózsák nyílnak a kis falusi iskolák udvarán, amelyeket halálbacsókol az ős. És a szigorú tél következik...

Idestova másfél esztendeje, hogy sikeresen letették a vizsgát, és a miniszterium még mindig nem adta ki az oklevelet.

A tanítókisasszonyok nyugtalanokodnak. A volt tanáraik személyesen intervenálnak Bukarestben, de minden hiába...

Most újabb felírás következik:

„Az államtitkár ur átnézte a román írásheli dolgozatokat és nem tartja azokat megfelelőknek...”

Igen, az államtitkár személyesen... Majd újabb rémületes hír: Angelescu miniszter ur nem írja alá az okleveleket... És végül... Pontosan két év után...

Néhány nappal ezelőtt mind a tíz tanítónőt értesítette a bukaresti közoktatásügyi minisztérium, hogy

a két évvel előbb sikeresen letett vizsgát semmisnek nyilvánította és csak úgy taníthatnak tovább, ha a vizsgát újból leteszik.

Vagyis az átvirrasztott téji éjszakák, amikor sápadt leányfejek édes álmok helyett a könyvekre hajoltak, a szegény szülők áldozatai, magának a miniszter által küldött állami liceum igazgatójának szigorú és igazságos döntése is hiábaválóknak bizonyultak. — két esztendő után az életben megöröült és hivatásukat áhitatosan végző szegény kis magyar tanítónők egzisztenciáját rombolja le a bukaresti Fekete Kéz, talán mert a régi román vizsgadolgozatokon az évek alatt elhalványult a tinta...

És jönnek szüntelenül, és véresen zuhanak a porba tízen, százan és ezren... És a májusi ég alatt némán pereg tovább a nagy magyar tragédia, amelynek soha sincs

„Vége.”

Somlyófi Eftér Gizelt.

A XX. század csodái

Egy newyorki folyóirat nemrégén azt az érdekes kérdést intézte az amerikai közönséghez, hogy véleménye szerint miket tart a modern emberiség életében az ókori hét világcsodához hasonló technikai, tudományos, vagy művészi alkotásoknak? A kérdésre a válaszok olyan óriási tömege érkezett, hogy a lap szerkesztői eleinte képtelenek voltak eligazodni a különböző adatok között, amelyek a modern technikai eszközöknek több mint ötven, valóban csodálatos alkotását sorolták fel. Végül is felkérték a newyorki technológiai intézet tudós elnökét, Samuel W. Stratton rektorát, a válaszok elbírálására, de a nagyhírű tanárnak sem sikerült a modern kor világcsodáinak számát a régiekkel azonos mennyiségre csökkenteni. Stratton az ókoriakkal szemben kilenc világcsodát állapított meg.

Ismeretes, hogy az ókori hét világcsodája kizáróan képzőművészeti és építészeti mesterművekkel ajándékozta meg az emberiséget. A régiek világcsodáinak tartották a piramisokat és a gizehi szfinkszet, Semiramis királynő függő kertjét Babilonban, Mauzolosz káriai király síremlékét Kisázsiaiban, Diana efezosi templomát, a rhodoszi kolosszust, Zeusz szobrát Olympiában, és az alexandriai világítótoronyt. A régi világcsodák a piramisok és a szfinksz kivételével valamennyien elpusztultak. A modern kor világcsodái kétségkívül nagyobb értékűek, mert óriási természeti erőket alkalmazzák ki, jövőbeli fejlődésük pedig beláthatatlan időre biztosítja jelentőségüket.

Stratton megállapítása szerint a modern kor kilenc világcsodája a következő:

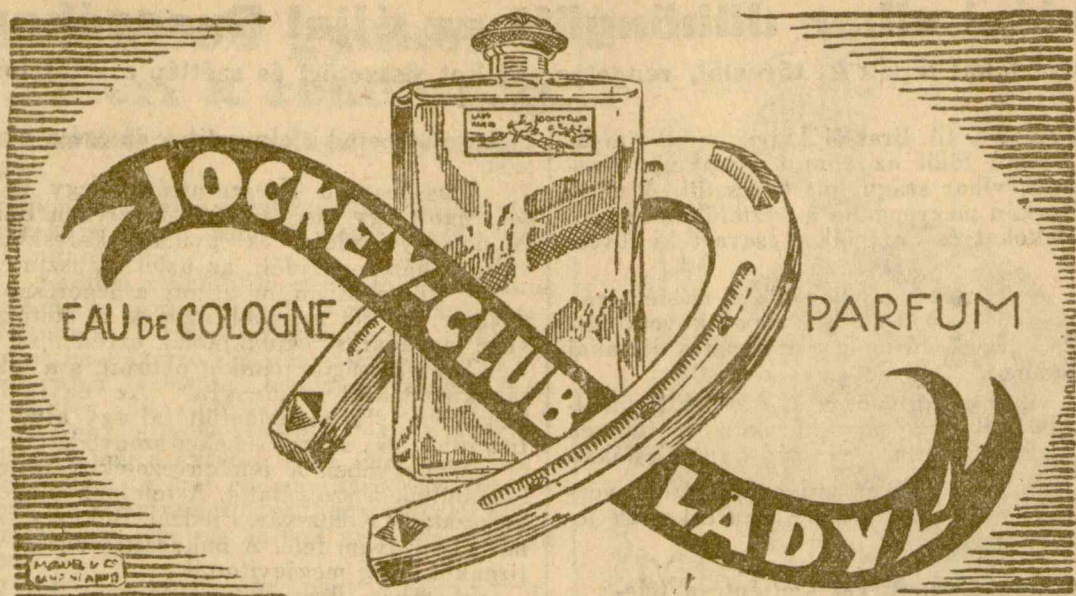
1. A baktériumok felfedezése és a bakteriológia tudományának felhasználása az emberiség érdekében.
2. A tudomány fejlődése, az anyag létezésének felismerésétől a kisugárzás elméleteig.
3. A villamosság felhasználása világításra, energiakifejtésre és közlekedésre.
4. A motor.
5. A modern házépítési technika. Az acél és a cement, mint építőanyag.
6. A modern metallurgia.
7. Az élelmiszerek konzerválása.
8. Az aviatika.
9. Az emberi munkát helyettesítő gépek feltalálása és alkalmazása.

Ezek a valóban csodálatos találmányok, amelyek az emberiség példátlan szellemi fejlődésének ragyogó bizonyítékai jelentőségben természetesen aránytalanul felülmúlják az ókori világcsodákat. Stratton tanár érdekes elmefuttatással világította meg adatait és elsősorban azt alapította meg, hogy Pasteur felfedezése a bakteriológia terén döntő jelentőségű volt a modern terapia kialakulására, megszabadította az emberiséget a pusztító járványok csapásától és számtalan kórokozó bациllust tett ártalmatlanná. A mai orvostudomány, — amelynek egyik legfontosabb gyógykezelési eljárása a szériumoltás, valamint az aszeptizis és antiszeptizis lényegének ismerete, Pasteur korszakalkotó felfedezése óta oly óriási mértékben fejlődött, amelyhez hasonlót legfeljebb technikai téren produkált az emberiség.

Hasonló mértékben fejlődött a tudomány is. Az anyag szerkezetének megismerése az atomelmélet feltalálása óta foglalkoztatja a tudósokat. A rádium felfedezése óta korlátlan lehetőségek nyíltak ezen a téren is és ugyancsak máról holnapra új alapokra helyezték a modern kémiát, s a vegyipart. A Röntgen-sugaraknak, az ultraviola-napsugaraknak és a kisugárzási elmélet egyéb eszközeinek a gyakorlati életben felmérhetetlen jelentősége van.

A modern kor harmadik világcsodája a villamosság, már régi idő óta az emberiség szolgálatában állt, anélkül, hogy annak erejével és jelentőségével tisztában lettek volna. Faraday elboruló elmével kísérletezett egy villanygép megszerkesztésén és a kezdetleges tapogatózásokból egyszerre kialakult egy dinamó. A megkezdett uton Edison és a nagy feltalálók haladtak tovább. Megalkották a telefont, a távirót, a villamos izzólámpát, a villamos kályhát, végül pedig a dróttalan távirót és a rádiót. Mindezek olyan csodák, amelyek bármelyike aránytalanul felülmúlja az ókori összes csodálatos alkotásait.

A motorszerkezetek üzembehelyezése a XIX. század második felében óriási feltűnést keltett. Az automobil azóta meghódította a világot és a gépjárművek a szó szoros értelmében megváltoztatták a közlekedési rendszert az egész világon. Stratton adatai szerint huszonnyolcmillió automobil van üzemben a föld összes országaiban. Ez az óriási

Május közepén oszlatják fel Nagyvárad választott tanácsát — mert sok benne a munkás

Belényes város tanácsát is feloszlatták

Nagyvárad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A liberális kormány új erőre szeretne kapni a vidéki empóriumokban és minden bizonnyal ez indokolja azt a hajszát, amelyet a régi, még az Auerescánus kormány alatt megválasztott, megyei és városi tanácsok ellen indított.

Biharmegye tanácsának feloszlítása után amelyet az élesdi kastély megvásárlásával indokoltak, tegnapra feloszlatták Belényes város tanácsát is és

május közepére várják, hogy a liberálisok — feltéve, ha lesz, még rá idejük, — elmozdítják Nagyvárad városi tanácsát is.

Biharmegye tanácsának feloszlítására kézenfekvő módon kínálkozott az élesdi kastély ügye, amelyet Tempeleán, jelenlegi prefektus idézett fel, attól való félelmében, hogy Mosoiu tábornok visszahozza hűségese csatlósát, a boldogtalan emléktű dr. Lobontiu prefektust, aki alatt a diákkongresszus réme lejátszódott. Dr. Lobontiu ugyanis megvásárolta 1 millió 600 ezer lejért a megye részére a Jacob család tulajdonában levő élesdi kastélyt. Hogy milyen célra, az dr. Lobontiu titka, mert a kastély csak nagy átalakítások után lenne használható, ha lenne mire. Tempeleán prefektus, dr. Lobontiu vizitációját akarta elgáncsolni és a kormánynál feljelentette a kastélyvásárlást. A kormány szívesen

szám nem volna meglepő, de hihetetlennek hangzik az a tény, hogy a földkerekségen üzemben levő automobílok közül nem kevesebb, mint huszonhárommillió gépkocsi esik az Egyesült Államokra és mindössze ötmillió a világ összes többi nemzetére. A motorok által vált egyébként lehetővé az aviatika mai értelemben vett fejlődése is.

Az ötödik modern világcsoda az újszerű házépítési rendszer, amely az acélt és cementet használja fel építőanyagul. A modern épületóriások, a felhőkarcolók, hidak, földalatti vasutvonalak, csatornák, alagutak és gátak csak az újszerű építkezési technika által épülhettek fel. Néhány hét alatt a XX. században hatalmasabb épületeket építenek, mint a piramisok, amelyekben évtizedekig dolgozott egy egész birodalom lakossága.

Újabb csoda a modern metallurgia is, amely az égési folyamat segítségével lehetővé tette a fémeknek idegen anyagokkal való keverését. Ez az eljárás teremtette meg a nikkelacélt, a króm-acélt, a vandiumacélt és a duralumínumot, amelyeknek különösen a repülőgépek szerkezeténél van óriási jelentőségük. Az új fémeket természetesen csak úgy sikerült előállítani, hogy villamos uton elérhetetlennek látszó hőfokot fejlesztettek.

Különös és a mindennapi életben ma már szinte észrevétlenné váló csoda az élelmiszerek konzerválása is. Ennek alapján egészen új iparág keletkezett, amely a XVIII. századbeli első konzerválási kísérletek óta a modern hűtőszervezetet, a légmentesen záró konzervdobozokat és egyéb technikai berendezéseket segítségével ezer és ezernyi kilométer távolságra szállítja el az élelmiszereket, hónapokig, sőt évekig frissen őrzi meg a legkön-

nyebben romló anyagokat, amelyek baktériummentes állapotban lesznek elraktározva. Kétségtelen, hogy az aviatika nagyszerű fellendülése bárki számára csodálatos eredményt jelent az emberiség fejlődésében. Dedalus és Icarus álma megvalósult, Montgolfier, Lilienthal, Blériot, és a Wright-fivérek kísérletei óta a repülőgépek körülrepülte a földet, eljutott az északi sarkra, megdöntötte az összes létező és elképzelhető sebességi rekordokat, bebizonyította, hogy ötven óráig marad a levegőben és felállította azt az elméletet, amely szerint a földön ma már nincsenek távolságok. Stratton csak úgy mellékesen jegyzi meg, hogy tulajdonképpen világcsoda a kormányozható léghajó is, amelynek gigantikus méretei mellett a szó szoros értelmében eltörpül a rhodoszi kolosszus.

Biharmegye tanácsa tehát áldozatul esett az élesdi kastélynak és

Jacob Jánosnak, akié a kastély volt, a vételárát vissza fog kelleni fizetni.

Mert pardon, tévedtünk, nem a vételárát, — hanem 1 millió hatszázezer lejt. Jacob dühös és jogosan. A megyei pénztár ennyit utalt ki az élesdi kastély megvásárlása címén.

A megyei tanács sikeres kivégzése után rövidesen végeztek Belényessel és pár nap múlva sor kerül Nagyváradra. Miloteanu kiküldött bukaresti vezérinspektor különösen azt a százezer lejt firtatja, amelyet a munkanélküliek felségélyezésére utalt ki a legnagyobb inségben a tanács. Akik a pénzt átvették, munkásétközde céljaira fordították, ami éppen annyira szocialis intézkedés, mintha száz lejenként osztották volna egyenként széjjel. A vizsgálat azonban kommunista propaganda felségélyezését akarja kiolvasni mindenáron ebből a cselekedetből és ha Gyulafehérvár is úgy akarja, mint a liberálisok, május közepén új urak vonulnak be a nagyvárad város házára.

nyebben romló anyagokat, amelyek baktériummentes állapotban lesznek elraktározva.

Kétségtelen, hogy az aviatika nagyszerű fellendülése bárki számára csodálatos eredményt jelent az emberiség fejlődésében. Dedalus és Icarus álma megvalósult, Montgolfier, Lilienthal, Blériot, és a Wright-fivérek kísérletei óta a repülőgépek körülrepülte a földet, eljutott az északi sarkra, megdöntötte az összes létező és elképzelhető sebességi rekordokat, bebizonyította, hogy ötven óráig marad a levegőben és felállította azt az elméletet, amely szerint a földön ma már nincsenek távolságok. Stratton csak úgy mellékesen jegyzi meg, hogy tulajdonképpen világcsoda a kormányozható léghajó is, amelynek gigantikus méretei mellett a szó szoros értelmében eltörpül a rhodoszi kolosszus.

Mint kilencedik és utolsó világcsodát az emberi munkát teljesítő gépeket említi meg, Stratton szerint a szövő-, a fonógép és az összes mezőgazdasági gépek, az írógép és számológép, az automatikus esztergapadok és malmok, valamint a rotációs gép valóban bámulatos eszközei a modern technikának.

Végül még csak azt említi meg Stratton, rendkívül érdekes statisztikai kimutatásban, hogy a XX. század legnagyobb csodája bizonyára az, hogy mindezek az eszközök marandó értékűek, nem pusztulnak el, mint az ókori világcsodák, további fejlődésük és tökéletesedésük beláthatatlan lehetőségek számára nyitja meg az utat.

Ennek a körülménynek a jelentősége pedig bizonyára felér egy tizedik világcsodával.

W. S. dr.

Óriási vihar dühöngött az éjjel Brassóban

A szél fákat tépett ki tövestől, rengeteg ablakot összetört és szétlépte a telefonvonalakat

Brassó. (A Brassói Lapok munkatársától.) Brassó fölött az elmúlt éjszaka szokatlan erejű vihar száguldott keresztül. A nagy erejű orkán megrongálta a háztetőket, letépte az ablakokat és öreg fákat csavart ki tövestől.

A rettenetes szélvihar közel másfél órán át dühöngött, majd zuhogó zápor következett és végül jégeső zárta le a rettenetes éjszakai programot.

A vihar és különösen a jégeső a gyümölcsösökben okozott nagy károkat, sok helyen valósággal letarolta a virágzó gyümölcsfákat.

Hogy a környéken milyen pusztítást végzett, a vihar, arról egyelőre nem érkeztek jelentések, miután

az orkán valósággal szétlépte a telefonvonalakat és ezidőszáig még a megengedett beszélgetéseket sem folytathatjuk le.

A brassói telefonállomások közül százötzet kapcsol ki a vihar a telefonforgalomból.

A Méhkerékben a vihar számos gyü-

mölcsfát tépett ki, elpusztítva az egész virágzást.

Brassóban, a Hosszu-utcában egy nehéz fát vágott egy kis házikóra, amelyben Reiter N. dohánytözséje és gyümölcskereskedése volt. A ház rombadott, az üzlet elpusztult.

A külvárosban pusztított a legerősebben a vihar: itt két nagyobb háznak a tetőzetét vitte magával, s ablaktáblák ezreit törte be. A vihar valóságos pánikot okozott, s a lakosság kimenekült az utcákra. Az egyik házban a vihar által ledöntött fal egy alvó férfit esett, aki súlyos sebeket szenvedett.

A megyében a telefonvezetékek teljesen felmondták a szolgálatot. A telefonközlekedés megszakadt Kolozsvár, Predeal, Bukarest, Zernest, Bodzavám felé. A bukaresti vonalat déli tizenkét óráig megjavították.

Magában Brassóban a legnagyobb kárt a brassói törvényszék fogházának épülete szenvedte. Az összes ablakok betörték, de a fogház tetőzete is súlyosan megrongálódott. A Schmoll cipőpásztá-gyár is súlyosan megrongálódott, a vihar a gyár tetőzetét teljesen tönkretette. Bolonyában és Bulgárszegben kisebb károk voltak.

Felmentették a főispáni titkárt,

aki durván bántalmazott és csendőrségre hurcoltatott egy volt magyar erdőtanácsost
A sértettnek pechje volt: panaszát a választási törvény 115. és nem a 140 §-a alapján tette meg

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A csikmegyei ismeri választási visszaélések ügyében az ottani törvényszék ma akarta megtartani a tárgyalásokat. A tanuk közül mintegy nyolcvan meg is jelentek, de a vádlottak közül csak nyolcan és így a bíróság a tárgyalásokat szeptember 18-ára halasztotta el.

Egyedül a dítrói ügyben tartották meg a tárgyalást. Itt a vádlott Pap Tibériu főispáni titkár volt, akit Puskás István nyugalmazott erdőtanácsos vádolt meg azzal, hogy a választás napján a választói helyiség folyosóján többször háthaütötte, szuronyos csendőrökkel letartóztatta, a csendőrségre kísértette és azzal fenyegette meg, hogy gyalogszerrel Brassóba kísérteti.

Pap Tibériu epismerte, hogy bántalmazta a sértettet, de azzal védekezett, hogy Puskás István a választók közt propagandát csinált s a választóknak utasítást adott, hogy szavazzanak. Emiatt ő, mint a liberális párt bizalmi embere méltán jöhetett indulatba. (Ezt az állítását különben ott a tárgya-

lason még megcáfolták.) Egyébként sajnálta, hogy fejezi ki a prefektusi titkár, hogy jobban meg nem verte Puskást.

Puskás előadta, hogy a vádlott öt többször háthaütötte, a lépcsőről is letaszította.

Mint tanukat dr. Puskás Levente ügyészenkénti ügyvédet és Puskás Imre volt szolgabíró, remetei lakost hallgatták ki. Az előbbi látta Puskás letartóztatását, de nem látta a megverését, az utóbbi hallott a tettlegről, és a letartóztatásról.

Dr. Bartha Ignác kolozsvári ügyvéd, a sértett képviselője, még több tanu kihallgatását kérte. A vádlott védője Otetea vármegyei ügyész, csikszeredai ügyvéd volt.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozta az ítéletét, mely szerint Pap Tibériu főispáni titkárt felmentette a vád alól.

A felmentő ítélet indoklása az, hogy Pap a választási törvény 115 §-a alapján volt vádolva, holott a 140. §- szerint kellett volna vádolva lennie.

Bartha dr. védő felelősséget jelentett be a felmentő ítélet ellen.

Bukarestben megszűnt a lakáskrizis

és krízisbe jutottak a lakásközvetítők

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A regátban a lakóknak is megvannak a védszentjei, éppen úgy, mint az időjárásnak, vagy az utazásnak, vagy a börtnek. A lakók védszentjei Szent György és Szent Demeter. Az első tavaszi szent, az utóbbi az őszi. Költözni és lakást bérelni e két szent hetében szokás.

Az idei szent György hetével egy kis baj történt, mert a szekeresek, butorszállítók és háziurak által olyan nagyon óhajtott hurcolkodási és lakáskiadási tranzakciókba belekontárkodott az új lakástörvény és dugába döntötte az összes reményeket. Ugy látszik, szent Györgyöt is érzékenyen érintette ez a nem várt fordulat, mert 2 hétig állandóan hullatta esőcsöppjeit s így bosszúból konkurenciát csinált szent Illésnek az időjárás teljhatalmu uralkodójának.

Hogy a helyzet tragikus voltáról objektív képet nyerjünk, átadom a szót az érdekelteknek.

Mikor a háziurak panaszkodnak.

Első utam a háztulajdonosok országos központjához vezetett. Az egyik vezető egyéniség az alábbiakban vázolta a helyzetet:

— Nagyon sok lakás maradt üresen, úgy, hogy most már igazán nem lehet többé azt állítani, hogy Bukarestben lakáskrizis van. Eddigi információim szerint

3000 lakás maradt üresen.

Hogy ilyen sok üres lakás van, annak oka első sorban az, hogy a középosztály szerényebb keretek közé húzódik vissza és az egy-két szobás lakásokat bérlik ki, vagy pedig

két-három család költözik egybe, hogy a magas házbekeken némiképpen enyhítsenek

Négyszobásnál nagyobb lakások pedig minden nehézség nélkül kaphatók.

Sok a főúri lakás, de kevés a főúr.

A nagy Bulevárdon egymás mellett állnak a villaszertű házak üresen. A gondozott kertekkel s magas fákkal körülvett csinos villák ablakai telve vannak színes cédulákkal, melyek a járókelők tudtára adják, hogy ime, üres vagyok, jertek, vegyetek ki, és költözzetek belém.

Kiválasztottam a legszebb villát, magamra öltöttem a komolyság megtestesült vonásait és becsöngettem. Idősebb házgondnok nyitott ajtót. Tetőtől talpig végignéztet rajtam, majd szertartásos hangon megszólalt:

— Lakást óhajtsz?

— Igen.

— Hát kérem, ebben a villában 36 szoba s teljes komfort van. Évi bére 750.000 lej. Fizetési feltételek: félelvi bér előre fizetendő.

— Ó kérem... én csak... — dadogom a meglepetéstől.

Sok bajnak veheti elejét, betegséget és munkaképtelenséget hárít el, ha fejfájás első jeleinél a bevált

Pyramidon
tablettákat

használja.

Valódiságáért és jószágáért a törv. véd. „Pyramidon” név kezkeskedik. Ily nevűn utánzatok törvénytelenül üldözöttek.

Valódi csak az eredeti

„Meister Lucius”-csomagolásban.

— Igen, tudom, uraságod kevesebb szobát óhajtsz. De nem lehet kérem. Ez egy főúri lakás volt eddig és hogy képzeled, hogy egy főúri lakást felosszunk polgári lakásokra? Vagy talán sokallja a házbért? Nem sok az kérem. Ennek eddigi bére 25.000 lej volt, és a törvény előírása értelmében most ennek a harminceszorososa a házbér.

Igen, ez az oka. A törvényes harminceszoros emelés. Hol vannak ma azok a főúrok, akik csak házbérre 750.000 lej fizethetnek? A mai gazdasági helyzet eltüntette a főúrokat, de megszáporította a kényelmes főúri lakásokat. Sok a főúri lakás, de kevés a főúr. A főúrok is átvédlettek közönséges és halandó polgárokká, akik meghúzzák magukat a 3-4 szobás lakásokban és kiszurkolják a 100.000 lejes házbért.

Sokan hurcolkodtak és mégis panaszkodnak a butorszállítók.

A legnagyobb elkeseredés mégis csak a butorszállítóknál és a bransbeli szekereseknél van. Kijelentésük szerint, ha ez így tart, akkor a csődbejutás veszélye fenyegeti őket.

— Tetszik tudni, — mondja az egyik nagy butorszállító cég főnöke, — rengetegen költöztek az idén, azonban nagyon kevesen fordultak hozzánk. A legtöbb hurcolkodó szerzett magának egy-egy nagyobb tolokocsit, fogadott egy pár napszámot és így hurcolkodott. Igaz, hogy a hurcolkodás így egy pár napig tartott, de végeredményben így mégis olcsóbban jöttek ki.

Nálunk egy polgári lakás átköltöztetése 5-7000 lejbe kerül.

Igaz, hogy minden felelősséget mi vállalunk és a butorok épségét garantáljuk.

Ugyanígy panaszkodnak a társzekeresek is. A nagy konjunktúra reményében 8-900 lejért kértek egy fuvarért s mivel egy rendes polgári lakás legkevesebb 5 fuvarra van igénybe, mégis csak előnyösebb volt, a tolokocsikat igénybe venni.

A béke tizedik évében Bukarest elérte oda, hogy megszűnt a lakáskrizis és kálaplevéve, udvariasan fogadják azokat, akik lakást akarnak bérelni. S úgy veszem észre, hogy mintha a szállodai portások is mélyebbet hajolnának az érkező vendégek előtt, mint például most 2-3 éve.

Valamelyik lakásközvetítőt is meg szerettem volna interjúolni, azonban egyiket sem bírtam elcsipni. El vannak foglalva... az egyik galambducokkal kereskedik, a másik meg zöldséget árul, míg a többi talán még azt a keserű mindennapi kenyeret sem tudja felhajtani.

(a. j.)

Butorban Fischer neve márka

Mie őt butorszállítást beszo Fischer Albet
rezné okvetlen tekintse meg butorárúházi
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 61

A bukaresti Carol-szállóbeli gyilkos személyleírását már ismeri a rendőrség

A gyilkos összesen 270.000 lejt rabolt el áldozatától — A rendőrségi nyomozás részletei

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap részletes tudósítást adtunk arról a vérfagyasztó borzalmassággal elkövetett gyilkosságról, amelyet még eddig ismeretlen tettes követett el. Az áldozat, Fialko tőkepénzes teteme most a bonctani intézetben van, a hol most már véglegesen megállapították, hogy a gyilkosság rablással párosult. Bár a halott átmotozásánál 230.000 lejt találtak, dollárokban és Napoleon aranyakban, Titus Balanescu bankigazgató vallomásaiból megállapítható, hogy a gyilkosság napján a „Tranzit”-banknál Fialko 500.000 lejt vett fel. A gyilkos tehát 270.000 lejt értékű pénzt vitt el Fialkotól.

A hatóságok a rablógyilkosság ügyében a legerélyesebben nyomoznak, s megállapítható, hogy ez a nyomozás jó úton halad: a tegnapi nap folyamán foganatosított nyomozás kielégítő eredménnyel járt. A gyilkos személyazonosságának megállapítása — a tegnapi szerzett nyomok figyelembevételével — aligha lesz nehéz.

A rendőrség megállapította, hogy a gyilkos pénzváltással foglalkozott, s egész napon át a Str. Karagheorghevici és a Pasajul Macca között bonyolította le üzleteit. Hatalmas termetű, sötétbarna arcú ember, sűrű, fekete hajusszal, körülbelül negyven éves lehet. A

gyilkosság napján szürke, csikos felöltőt viselt a ruhája színét azonban nem sikerült megállapítani.

Kedden délelőtt megbízható szemtanuk vallomása szerint a gyilkos az áldozat társaságában a Strada Kragheorghevicin sétált, békésen beszélgetve, dél felé aztán bementek a Basarabia bodegába, amely a Pasajul Macca elején van, s ott étvágygerjesztőt ettek. A bodegának állandó vendége volt Fialko, az áldozat, míg a gyilkost soha senkisémm látta a bodegában. A két ember titkolódzva beszélgetett, s annyira suttogva, hogy a közeli asztaloktól sem lehetett hallani egyetlen hangot sem.

Érdekes körülmény, hogy Fialko ugyanabban a házban lakott, a Spaiul Rosettin, ahol az elmúlt esztendőben szintén banditák áldozata lett egy Lothringer nevű ember, akit egy Schwarz Dávid nevű bukaresti apacs lőtt agyon. A két lakást csak egy fal választja el egymástól.

Megállapította a nyomozás azt is, hogy Fialkot egy autókerektengellyel verték agyon. A sebek fekvéséből a rendőrség azt következteti, hogy a gyilkos a széken ülő áldozatát hátulról támadta meg.

Gyárfás Elemér beszámolója Dicsőszentmártonban

Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: A kis-kököllői Magyar Párt dicsőszentmártoni tagozata tegnap tartotta meg f. havi rendes választmányi gyűlését nagy érdeklődés mellett.

Jelen vannak: Pekri Géza elnök, Dr. Gyárfás Elemér szenátor, Csató Gábor volt alispán, Dr. Felszeghy Sándor, Felszeghy Gyula, Bors István, Suringa Balázs, Sotongi Lajos, Sisák Mihály, Dr. Vajda Béla, Csiki János és még számosan a város iparos és kisgazda osztálya köréből.

Pekri Géza elnök üdvözlöi a megjelenteket, a gyűlést tartalmas beszéd kíséretében nyitja meg. Majd részletesen ismerteti a dicsőszentmártoni kisgazdák legelső sérelmét.

A beszámoló szerint a magyar párt belidított akciója sikerrel járt.

A gyűlésen jelenlevő kisgazda közönség hálásan mondott köszönetet a dicsőszentmártoni magyar párt vezetőségének, kiválték Pekri Géza elnöknek mindazon őnzetlen fáradozásokért, amelynek eredményeképpen végre valahára, az oly régóta húzódó közlegelő kérdés megoldást nyert.

Gyárfás Elemér szenátor beszámolója

Ezután dr. Gyárfás Elemér szenátor tartotta meg beszámolóját, a legutóbbi időben történt nevezetesebb politikai eseményekről.

Mi a helyzet Gyulafehérvár után?

Lesz-e rezsimváltás? — Mit tervez az ellenzék és mit csinál a kormány?

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lezajlott események után nagyon nehéz tiszta képet alkotni a mai politikai helyzetről. Önkéntelenül is felvetődik az a kérdés, hogy a nagy öszecsapás után ki a győztes? Lesz-e valami eredménye a nemzeti parasztpárt akciónak és megingott-e a kormány helyzete vagy sem?

Liberális szempontból úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a gyulafehérvári események csak arra voltak jók, hogy megerősítsék a kormány pozícióját. A kongresszuson elhangzott szónoklatok és a határozat csak azt segítették elő, hogy a kormány közelebb kerüljön az alkotmány faktoraihoz és hogy az ellenzék eltávolodjék ezektől a faktoroktól. Annyira biztosak a maradásukban, és annyira lehetetlennek tartják az esetleges kormánybukást, hogy a tegnapi minisztertanácson már az őszi parlamenti munkaprogramot vették tárgyalás alá. A kormány sajtója a legbizakodóbb hangulatban tárgyalja az eseményeket és úgy regisztrálja őket, mint az ellenzék legsúlyosabb vereségét és akcióképtelenségét.

Ezzel szemben a nemzeti-parasztpárt körében ugyancsak a legbizakodóbb a hangulat és a legutóbbi eseményeket nagy hordere-

is mertette a bukaresti parlament rendszert, ahol a fontosabb törvényjavaslatokat kevés kivétellel, mindig a parlamenti ciklus végén nyomják be, oly számmal, hogy sokszor érdemlegesen egyikhez sem lehet hozzá szólni s így egyre-másra szavaztatják meg őket.

A magyar parlamenti csoport kis számához képest hatalmas munkát végez Bukarestben a magyarság érdekében. Egyetlen terrenum, a hol a magyar parlamenti csoport, annak dacára, hogy mindent elkövet s mégis semmi eredményt se tudott mindeztideig elérni: a közoktatásügy.

Anghelescu annyira kötö magát, hogy nagyon sívár a kilátás az iskolák ügyében.

Majd ismerteti a kisgazdákat közelebbről érintő gabona osztályozó törvényt, mely által a kormány a nagyon is leromlott kivitt szeretné némileg feljavítani. Hogy ez mennyire fog sikerülni, az a jövő titka, de sok reményt senki se fűz hozzá.

Rátérve a két román párt jelenlegi élethálál harcára, kéri a magyarságot, hogy feltétlenül tartson ki jelenlegi vezetői mellett, mert a legkisebb ballépés tönkre teheti évek munkáját.

Soha nem volt oly nagy szükség az „egyesült erővel” megvalósítására, mint éppen a jelenlegi nehéz napokban.

A gyűlés emelkedett hangulatban oszlott szét.

jüknek minősítik. Azt állítják, hogy jelenleg olyan helyzet kreálódott a nemzeti-parasztpártiak részére, melyből

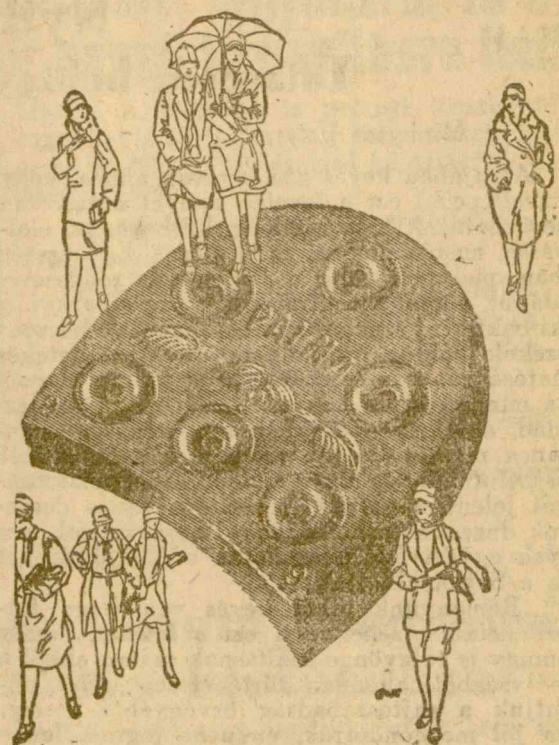
csak ők kerülhetnek ki győztesen s mely előbb-utóbb kormányváltásra fog vezetni.

Mihalache a fővárosba való megérkezése után a következőket jelentette ki párhívei előtt:

— Ha a liberális kormány nem tudja levonni a következtetéseket és nem távozik a hatalomról most, amíg nem késő, akkor meg fog indulni a lavina, mely okvetlenül eltávolítja őket. Hiszen arra esküdtünk Gyulafehérváron, hogy nem hátrálunk meg addig, míg véglegesen nem győzünk!

Mihalache a legbizakodóbb hangulatban van s a végső győzelem reményéről még mindig nem mondott le.

A nagy közönség viszont csak azt tudja még, hogy a kormány újságírókat zárát a börtönbe, mert az eseményeket el akarták juttatni hozzá. Csak azt tudja, hogy megnehezítette a posta működését, cenzuráztatja a táviratokat, a legszigorúbban ellenőrző a kormánytól távolálló lapokat és felelősségre vonja a gyűlések bátrabb szónokait.

A NŐ és JÁRÁSA!

Egy szellemes francia állította, hogy a nő nemessége járásáról ismerhető fel. Könnyed ütemű, ruganyos és biztos az állagon felüli nő járása.

PALMA-KAUCSUK SAROK

a járást biztossá és ruganyossá teszi.

Francia sarku cipőkre az új, PALMA-LOUIS-sarkot erősíti a cipész.

A tegnapi nap folyamán Maniu Gyula lakásán összeült a párt intézőbizottsága, azonban határozott álláspontot még nem szögezett le az irányban, hogy mik lesznek a jövő legközelebbi lépései. A fővárosi sajtóban elterjedt az a hír, hogy Maniu Gyula kihallgatást kér a régenstanácstól, azonban a kihallgatást csak május tizedike utánra adták meg. A párt részéről kijelentették, hogy ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mert Maniu Gyula nem kért kihallgatást és valószínűleg nem is fog kérni. A gyulafehérvári határozatot minden valószínűség szerint más valaki fogja átnyújtani; hogy mikor és ki, az még titok és valószínűleg csak a holnapi gyűlésen fognak erről dönteni.

Az eddigi elhatározásokról és a nemzeti-parasztpárt további álláspontjáról még nem szivárgott ki semmi. Az egyik verzió szerint az ellenzék meg fog szakítani minden érintkezést a kormánnyal és szükség esetén csak a régenstanács útján fognak érintkezni. A másik verzió pedig arról számol be, hogy mivel az életbeléptetett rendeletek miatt az ellenzéki sajtó nem tudja szabadon közölni gondolatait, — szüntesse be megjelenését és erről tegyen jelentést a régenstanácsnak.

A liberális sajtó támad és bizonyít.

A kormány hivatalosa, a Viitorul, a legádázabb támadásokat folytatja a nemzeti-parasztpárt ellen. Legutóbbi számában leközli Romulus Boilának egy álitólagos körlevélét, melyet a párt nevében a megyei és községi tagozatokhoz intézett. Boila álitólagos körlevele felszólítja a vidéki tagozatok vezetőit, hogy a gyulafehérvári kongresszusra küldjék el delegátusait és minden megye köteles 1000—1500 résztvevőt küldeni, azonban a nyilvánosság előtt azt kell hangoztatni, hogy minden megye 20 ezer résztvevőt küldött, hogy félrevezessék a katonai hatóságokat. A körlevél a végén még hozzáfűzi, hogy ezek az értesítések nagyon bizalmas jellegűek és elolvasás után azonnali megsemmisítését kéri az aláíró Boila.

A lap egyébként ezen „szenzációs” leleplezés után ismét azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy tulajdonképpen kik is akarták inszenázni a gyulafehérvári forradalmat, s természetesen ismét csak odairányul a támadása, hogy a magyar kisebbségeket is belekapcsolja a kérdésbe, s úgy emlékezzék meg róluk, mint a nemzeti-parasztpárt szövetségeseiről, akik Budapest irányítása mellett dolgoztak.

Mindezek összegezése folytán kitűnik, hogy a hangulat még mindig feszült és a feszültség még sokáig fog tartani. Az újságírók, mint a „legveszedelmesebb” egyének, állandó megfigyelés alatt állanak és minden lépésükről pontos információt szerez a kormány. A csendőrök és a sziguranca emberek még mindig állandó permanenciában vannak és a jilvai börtön lakói napról-napra szaporodnak...

Nyílt levél Tatarescu belügyi alminiszter urhoz

Miniszter Ur!

Alapjában kevés remény van ahhoz, hogy Excellenciád ezt a levelet, melyet nyugodtan nevezhetnénk kiáltásnak is, kézbevegye, elolvassa, megértelmezze és elintézzze. Egy országban, melynek élete a függőségi rendszeren alapul, s ahol a centralizáció még a sarkvidéki bakter új seprő iránti kérelmét is a bársony székek boldog tulajdonosait avatja illetékes hatósággá, száz és száz levelet kaphat naponta minden egyes miniszter. Hát még excellenciád, aki a csendőrség, a rendőrség és szigoranca mázsás terheit viseli a vállain, akinél összefut minden ügy, ami az állam biztonságát jelenti s akinek íróasztalán testes doszárok duzzadnak mindazokkal az aktákkal, melyek együttvéve hivatalosan a Kisebbségeket és a Sajtót alkotják...

Reményünk tehát kevés van, hogy Excellenciád kezébe veszi ezt a levelet, mely amugy is tulgyöngye kiáltásnak számít abból a mélységből, ahonnan történetesen utnak indítjuk a sajtószabadság örvényéből. Pedig, ha jól meggondoljuk, eminens jogunk lenne ahhoz, hogy ezt a levelet Miniszter Ur kezébe nyomjuk s el ne távozzunk addig, amíg piros ceruzával rá nem írta a végzést: aprotat! Mert helyes ugyan az az ellenvetés, hogy mit számít egyetlen kiáltás ott, ahol százezrek hangját is a közöny pusztasága nyeli el?... de egyetlen hang is ellenállhatatlan parancs lehet, ha azt maga az ország és nemzet dörög Excellenciád felé!

Ez a levél pedig az ország levele. A kiáltás a nemzet kiáltása... 17 millió ember végleges és visszavonhatatlan akaratát jelentik ezek a sorok, egységes parancsot, mely az összes törvényes formák igénybevételével szíjelt meg és lett a nagy ország szentírásává.

„Az alkotmány mindenkinek biztosítja azt a szabadságot, hogy gondolatait és véleményét szóban, írásban és sajtó útján szabadon közölje. Ezen téren semmiféle kivételes törvényt sem lehet életbeléptetni. Bármínő közlemény megjelenésére, vagy terjesztésére vonatkozólag sem cenzurát, sem bármínő más előzetes rendszabályt nem lehet életbeléptetni.

★

A sajtó sohasem helyezhető megintó eljárás alá.

Semmiféle ujság, vagy közlemény megjelenése nem függeszthető fel és nem tiltható le.

Ime, így mondja ezt Románia alaptörvényeinek 25-ik paragrafusa. A nemzet, mely Excellenciádat és az összes Excellenciákat is maga fölé helyezte, hogy szolgálatára legyennek, s hogy testet adjanak akaratának, az alkotmányban örök érvénnyel leszögezett parancsok között arra is utasította kormányát, hogy a sajtó tökéletes szabadságát semmi módon meg nem sérthető tiszteletben tartsa. Kötelezte Miniszter Urat, hogy szó és írás szabad maradjon, s e szabadság ellen semmínő kivételes intézkedést ne alkalmazzon!

Excellenciád! Ez a parancs, mely egy nemzet szívében fogamzott meg, melynek 17 millió ember adott hangot, melyben nekünk éppen úgy, mint másnak, sérthetetlen, áthághatatlan szent jogaink gyökereznek, súlyosan sárba tiportatott és tiportatik még ma is!

Az Alkotmányban lefektetett jog és kötelesség csudálatos elveire támaszkodva, a legmélyebb tisztelettel bejelentjük Excellenciádnak:

Szavunkat és írásunkat bilincsekbe verétk! Hasábjainkat, melynek tökéletes szabadságát az ország követeli, törvényellenesen megcsontkítják, mert közleményeinket felfüggesztették és letiltották!

Sokkal nagyobb, sokkal fájdalmasabb és keservesebb kérdésről van itt szó, semmint hogy a saját kicsiny bajainkat akarnók Excellenciád szeme elé teríteni. Pedig elsorolhatnók, hogy az utóbbi napok hihetetlen, szinte üldözésszerű önkényt jelentettek a Brassói Lapok részére. Elmondhatnók, hogy elzárták előlünk telefont és távirót, s kiméletlen cenzurát alkalmaztak velünk szemben már akkor is, mikor közleményeink még meg sem íratk. Elmondhatnók, hogy sürgönyeinket két napos késéssel kézbesítik, vagy egyáltalában nem kézbesítik, rámutathatnók azokra a fehér foltokra, melyeket merőben alkotmányellenesen szántott oldalainkon a cenzor ollója, s amelyek igen sötét pecséteknek számíthatnak az ország közéletén. Felsorolhatnók adatainkat, melyek kétségbevonha-

tatlanul igazolnák, hogy éppen ellenünk különleges rendszabályokat léptetett életbe Excellenciád. Csomónyi levelet és sürgönyt teríthetnénk a közvélemény elé, melyek lényegükben egyféleképpen szólnak:

— Minden lehetőet elkövettünk... lappal ismeretlen okokból lehetetlenség volt érintkezni!

S akár nyíltan bizonyíthatnánk azt is, hogy ezeknek a törvénytszögő, önkényes rendszabályozásoknak központja Bukarestben van, ahol például külön-külön átvizsgálják minden egyes táviratunkat. De ahelyett, hogy sérelmeinkből, jogaink elfojtásából, egyéni keserveinkből vádbeszédet kovácsolnánk össze, inkább ezt a nyílt levelet írjuk Excellenciádnak, hogy odakiálthassuk:

— Miniszter ur! Azok az utak, melyekre Excellenciád sajtótevékenysége tévedt, az alkotmány összeomlásához vezetnek...

Mert amikor ezt a nyílt levelet megírjuk, nem a magunk ügyéről van szó, még csak nem is az általános sajtószabadság problémájáról, hanem arról a valóban fenkolt szellemű és monumentális épületről, melyet 1923-ban a nemzet minden napszámosa emelt s melynek neve Román Alkotmány.

Az Alkotmány, mely az ország minden jogának érinthetetlen épülete, mely bonthatatlan egészét jelenti annak, amit Románia szuverenitásának hívnak, melynek minden betűje éppugy kötelezi a minisztert, mint a

kubikust, mely csak a maga teljességében jelenti a nemzeti akarat kifejeződését s mely összeomlik, hamis lesz, megmásul akkor is, ha akár a legkisebbik téglát emelik ki belőle.

Pedig a sajtó szabadsága nem kis téglá, hanem hatalmas gyámfal, alkotó és teremtető erő, melegágya annak, ami az országban haladás és élet.

Itt válik a Brassói Lapok ügy közüggé. A mi panaszkodunk, a mi tragédiánk az egyetemes sajtó panasza és tragédiája. Azé a sajtóé, melynek létre a nemzet oly nemes parancsokat adott Önnek... Azé a sajtóé, mely az egész ország életének tükré, s melynek tengerében a Brassói Lapok olyan csepp, melyben visszaverődik a Törvénynek, Alkotmánynak, Jognak és Szabadságnak, a szuverén nemzeti akaratnak egész ragyogása és zokogása.

Fogadja tehát Excellenciád ugy ezt a nyílt levelet, mint a Nemzet kiáltását és figyelmeztetését örökérvényű parancsaira. S gondolja meg Excellenciád, hogy még ha az ország legkisebbik szögletéből vonja is el az Alkotmány ragyogását, ha csak egyes emberek érzik is a jogtalan önkény bilincseit, ha még csak egy ezernyi áldozattal küzdő kisebbségi napilap is a törvénytelenség alanya, mindez nagyon nagy dolog, mert a népfenség palotájának megingását jelenti s e palota mögött ott kísért a borzalmas vesztőhely:

Az abszolutizmus!

★

Excellenciád kész híve:

Mikes Imre

Marosvásárhely tanácsa dezavualta polgármesterét

Nyílt tanácsülésen, Tomescu vezérfelügyelő jelenlétében leplezték le a tanácstagok Bernádyt

Marosvásárhely, (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bernády György, Marosvásárhely liberális polgármestere beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez és vizsgálatot kért a városi tanács ellen.

Kétszer hívta össze a városi közgyűlést és határozatképtelenség miatt kétszer kellett elnapolni. A választott tanácstagok egyszerűen nem jelennek meg az ülésen, ezzel akarva jelezni azt, hogy nem hajlandók tovább együtt dolgozni Bernády polgármesterrel.

A miniszterium Tomescu belügyi inspektort küldte le Marosvásárhelyre, aki kihallgatta az osztályvezetőket, kihallgatta Bernádyt is, aztán összehívta a renitenskedő városi tanácsot: mondják meg nyíltan, mi a bajuk.

A tanács az utolsó tagig összejött és ott a nyílt tanácsülésen, Tomescu vezérfelügyelő jelenlétében tagadták meg, leplezték le, és hazudolták meg polgármesterüket. A kisebbségi és többségi tanácstagok egyformán.

Az egyenes kérdésre Jaross Béla apátplebános adott egyenes választ. Kijelentette, hogy becsüli Bernády közigazgatási tudását, de meg kell alapítania, hogy a polgármester leterti a jog és a becsületesség útjáról akkor, amikor a neki politikai okok miatt nem tesszö határozatokat egyszerűen nem hajtott végre. Bálint János tanácsag, a csizmadia társulat elnöke, a város kispolgárai nevében jelentette be, hogy a polgármester megalázta a polgárságot és a városi tanácsot, magatartásával.

A vádak a többségi tanácsagok felszólalásában a prefektus kilakoltatási ügyében hozott határozat körül konkretizálódtak.

A prefektus azonban nem költözött ki a városházából, mert Bernády nem fogadtosította a határozatot.

Bernády azzal védekezett, hogy a prefektus beköltözéséről nem volt tudomása, mert szabadságon volt, a tanácsi határozat pedig felebbezés alatt áll. Popescu Adrián ezzel szemben bebizonyította, hogy a polgármester védekezése nem felel meg a valóságnak.

Az sem igaz, hogy a tanácsi határozat felebbezés alatt állanak.

Rusu Aurél és Popescu Adrian felemlgették a Dandea ügyet is. Az ügy aktái elpíhentek valahol és máig sem kerültek a közgyűlés elé.

— A miniszteriumban vannak — mondotta Bernády védekezően.

— A polgármester ur fiókjában vannak — felelt vissza Rusu Aurél s Bernádynak már nem volt ereje tagadni. Sápadtan állta az ostromot tovább akkor is, amikor Rusu főszámvévó esetét hozták föl. A virulens fő-

számvevő visszaélt a hivatalában egy alantás tisztviselője nevének védtelen helyzetével. Ezért a minősíthetetlen cselekedetért a pénzügyi bizottság fegyelmi vizsgálat elé utalta Russut. Bernády ezt a határozatot is elmulasztotta foganatosítani.

— A fegyelmi vizsgálatról nincs utasítás a bizottság jegyzőkönyvében — védekezett.

— Nincs, mert onnan töröltette a polgármester ur — replikázott vissza Popescu Adrian. — Bizonyítom, ezt az üléstől felvett jegyzőkönyvi jegyzetekből, amik a kezeim között vannak, s amikben benne van a bizottság határozata.

Bernády erre tökéletesen elveszítette a fejét s dühösen támadt a jegyzőre, hogy miért nem mutatta meg a jegyzeteit.

Tomescu inspektor megköszönte a kapott felvilágosításokat s azzal zárta be az ülést, hogy mindenről hűségesen jelentést tesz a miniszternek.

Bernády nem tett mást, mint amit minden liberális polgármester megtesz a liberális kormány és hívei érdekében, de vajjon Bernádynak is érdeméül tekinti ezt a kormány, vagy sietve felhasználja az alkalmat egy kisebbségi polgármester elmozdítására? Sajnáljuk Bernádyt, aki annyi körmönfont ravaszsággal biztosított magának előkelő pozíciót a liberálisoknál s most azért bukik el, mert tulságos liberális volt.

Zürich. Devizák. (Zárjelben a tegnapi záró árfolyamtól való eltérések.) Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márká 124¹/₂, egy dollár 518.87 (+0.02), egy angol font 25.32¹/₂, száz francia frank 20.42 (−0.05), száz olasz líra 27.34, száz cseh korona 15.38 (+0.05), száz dinár 9.13¹/₄, száz lej 3.21 (+0.05), száz pengő 90.64¹/₂, száz osztrák shilling 73.

Nyílttér

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik a feleségem elhalálásával engem ért nagy csapást részvételek megnyilvánulásával enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok úgy a magam, mint családomb nevében halás köszönetet.

Brassó, 1928 május 8.

Braun Miksa

E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A *-gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 480 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420, félévre 820, egész évre 1600 lej.

— LAPUNK LEGKOZELEBBI SZÁMA a közbeszó hivatalos ünnep miatt péntek délután a rendes időben jelenik meg.

— Kayser Lajos pápai prelátus autószerencsétlensége. Temesvárról jelenti tudósítónk: Kayser Lajos, temesvári pápai prelátus ma délelőtt Schicht Ádám tanár társaságában autót Csákovára ment, az ottani plebános temetésére. Az autót a tulajdonos, egy nyugalmazott őrnagy vezette. Gebeje községben az autót egy kőnek rohant és felborult. A tanár és az őrnagy könnyebben, a prelátus súlyosan sebesült meg. Egy autót Temesvárra vitték a súlyos sebeket szenvedett prelátust és azonnal megoperálták.

— Idegen állampolgárok figyelmébe. Jogolnítza Emil brassói sziguranca alfelügyelő felhívja az összes Brassó városban vagy Brassó vármegyében lakó idegen állampolgárokat, hogy május 12 és 25 közti napokban a brassói sziguranchnak (Kut-utca 32 szám) a következő aktákat adják be: 1. Egy kérvényt, melyben kéri a tartózkodási engedély meghosszabbítását 1928 június 1-től 1929 június 1-ig. Ehez csatolni kell mindenféle olyan aktát, mellyel a kérelmet indokolják. 2. A tartózkodási engedélyt. 3. Munkások 200 lej, hivatalnokok 500 lej, szabadfoglalkozásúak 1000 lej bélyegilletéket (készpénzben). Vidéken lakók mindezeket az illető szolgabíróshoz adják be.

— Itélet a marosvásárhelyi katonai vizsgálóelések ügyében. Hétfőn délelőtt kezdte meg a brassói hadbíróóság a marosvásárhelyi katonai vizsgálóelések ügyében a tárgyalást. A vádlottak kihallgatása során Turbatu főügyész mondotta a vádbeszédet, Radu Olteanu ügyvéd, Poenaru ezredes, és a két hivatalból kirendelt katonai védő. Tegnap reggel óta késő estig az ügyész és a védők replikáival telt az idő s a bíróság hosszú tanácskozás után kedden éjszaka két órakor hirdette ki az ítéletet. Az ítélet Cristescu alezredes és a három kapitányt felmentti minden vád alól, ellenben marasztaló ítéletet hozott Rosca, Schuster, Molnár és Crisan őrmesterek, és még nyolc katoná ellen.

— Lőgyakorlatok a Pojánában. Május hó 4-től kezdődőleg minden kedden és pénteken reggel 8 órától este 6 óráig a Pojánában és a Schulleren harcszerű lőgyakorlatokat tart a 2. vadászszázad éles töltesekkel. Emiatt a jelzett időben a Pojánán áthaladni tilos.

— Május tizedikén fel kell lobbóznia a házakat. A brassói rendőrprefektúra felhívja a város lakosságát, hogy a május tizediki nemzeti ünnepen reggel hét órától kezdve lobbózzák fel házaikat, s azokat másnap reggel hét órakor vonják be.

Hatvany Lajost az ítélőtábla 4 évi fegyházra, 10 évi hivatalvesztésre és 250 ezer pengő kártérítésre ítélte

BUDAPEST. (Brassói Lapok tudósítójától.) Az ítélőtábla hétfőn kezdte meg báró Hatvany Lajos perének felebbviteli főtárgyalását, a közönség és sajtó nagy érdeklődése mellett. Degré elnök előbb a törvényszék ítéletét olvastatta fel, mely tudvalevőleg 7 évi fegyház, 15 ezer pengő pénzbüntetés és 500 ezer pengő vagyoni elégtétel volt. Majd Volkmann táblabíró, az ügy referálójá bírāja ismertette az ügyet, azután az inkriminált cikkeket olvasta fel. A per külügyi vonatkozású iratainak ismertetése céljából zárt tárgyalást rendelt el Degré elnök. Hatvany Lajos neje engedélyt kért, hogy férjével beszél-

hessen. A főügyész tíz percnyi beszélgetésre engedélyt is adott. Hatvany meghatottan beszélgetett el feleségével és első házasságából származó leányával.

Budapestről jelentik: Az ítélőtábla az első bíróság ítéletét megváltoztatta és

Hatvany Lajos bárót négyévi fegyházra, tízévi hivatalvesztésre és 250 ezer pengő vagyoni elégtételre ítélte.

Hatvany és védője felebbezett az ítélet ellen.

LEGUJABB

Az angol külügyminisztérium megerősíti Károly volt trónörökös kiutasítását

LONDON. (Rador.) A hivatalos kommuniké, amelyet a rugby-i rádiotelegrafikus álmásról táviratoznak, s amelyet a Foreign Office szövegezett meg, a következőket jelenti:

Az angol hatóságokat most foglalkoztatja Románia volt trónörökösének tevékenysége, amelyet ama tíz nap alatt fejtett ki, amióta az angol vendégszeretetet élvezte. Különös jelentőséget kell tulajdonítani annak a ténynek, hogy a volt trónörökös többi politikai kiáltvány nyomása iránt tett lépéseket Londonban, valószínűleg azzal a céllal, hogy azokat Romániában terjesszék. Károly exherceg angolai tartózkodására csak ideiglenesen kapott engedélyt, s egy Barbu Ionescu nevű urral lakott együtt Godstone (Surrey) városban.

A hatóságok meg fogják kérni őt, hogy azonnal hagyja el Angliát. Azt a kísérletét, hogy az elmúlt szombaton két angol repülőgépet akart bérelni, hogy azokkal több utast és kiáltványokat szállítson Romániába, az angol hatóságok megakadályozták azzal az indolással, hogy az utazni szándékozónak nem voltak olyan okmányai, amelyek felhatalmazták volna őket a Romániába való repülésre.

LONDON. (Rador.) A londoni román diplomáciai megbízott tegnap délután látogatást tett az angol külügyminisztériumban, ahol közölték vele Károly volt hercegre vonatkozó intézkedéseket. A román megbízott úgy hiszi, hogy Károly volt herceg egy-két napon belül elhagyja Angliát.

A Brassói Székely Társaság közgyűlése

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) A Brassói Székely Társaság most tartotta meg 27-ik évi rendes közgyűlését, a Hirsch-pince nagytermében. A közgyűlésen az egyéb elfoglaltsága által akadályozott Szele Béla dr. elnök helyett Szabó Béni alelnök elnökölt, aki megnyitójában ostromozta azt a részvétlenséget, melyet a Társaság működésével szemben a tagok egy része tanúsít, és összetartásra buzdította a város egész magyar társadalmát a Társaság nemes céljainak megvalósítása érdekében.

József Domokos főtitkár terjedelmes és tartalmas jelentéssel számolt be a Társaság elmúlt évi munkájáról. A jelentés kiemelkedő részét képezte a székely tanulók oktatására rendezett vasárnapdelutáni előadásokról szóló beszámoló, mely hű képét festette meg annak a nemes és dicséretes munkának, melyet a Társaság a gondozásába vett iparostanoncok nevelésének érdekében kifejt. A közgyűlés nagy tetszéssel fogadta a jelentést.

A pénztáros, gazda és könyvtáros beszámolója után az ellenőrök tették meg jelentésüket, kiknek indítványára a közgyűlés a tisztikarnak megadta a felmentvényt. A gazda jelentéséből kitűnt, hogy ezidőszáig a Társaság 96 székely tanoncot helyezett el és gondoz.

Szabó Béni alelnök terjesztette ezután elő a választmányi javaslatát, a tanoncotthon-alap gyarapítása tárgyában. Javasolta, hogy minden tag köteleztessék ezen alap rendes támogatására, olyan formán, hogy egy havi 25—100 lej között hullámozó hozzájárulást legyen köteles a tagdíjon felül fizetni. A közgyűlés Péter Antal dr., Csia Pál és Dávid András pártoló felszólalása után egyhangúlag elfogadta és elhatározta, hogy a Társaság tagjai írásban felhívandók nyilatkozattételre, hogy ki milyen összeggel kíván a tanoncotthon-alap gyarapításához hozzájárulni.

Szabó Béni alelnök szép záróbeszédével ért véget a lelkes hangulatban lefolyt közgyűlés.

* Elvesztett egy viaszos-vászon asztalterítő és egy kendő Posztógyár mögött. Megtaláló adja le a kiadóhivatalban.

SPORT

Brassó május 10-iki sportprogramja

A tervbevevett Brassó-Bukarest városközi revansmérkőzés a Klinzsinék a fővárosi válogatottal való játéka miatt elmarad. Ehelyett egy szintén érdekesnek ígérkező mérkőzés fog lefolyni az Olympia pályán. A Colțea csapata fogja összemérni az Olympia csapatával erejét. Ismerve a Colțea nagy játékerejét és az Olympia küzdőképességét, előreláthatólag izgalmas, szépségeiben gazdag mérkőzésre van kilátás. Bíró Suciu. A játék 5 óra 15 perckor kezdődik. Előmérkőzést a Colțea B — Olympia B játszanak 3 óra 45 perces kezdettel. Bíró Zellner. Két órakor az Ivria kombinált játszik megnyitó mérkőzést az Olympia harmadik csapatával. Bíró Hamar.

A Brasovia-pályán IAR—CFR mérkőzés lesz. Bíró Ats.

A május 13-iki mérkőzések.

Vasárnap, május 13-án két bajnoki mérkőzés kerül lebonyolításra. Az Olympia-pályán 3 óra 30 perckor CFR—Olympia bajnoki, a Brasovia pályán 5 óra 15-kor Brasovia—BMT bajnoki. Előmérkőzést 3 óra 30-kor az IAR—Ivria másodosztályú csapatok játszanak a bajnokságért.

↑ Nemzetközi kutyakiállítás és műkotorékversen. A Romániai Országos Ebtenyészítő Egyesület május hó 19, 20 és 21-én Bukarestben nemzetközi kutyakiállítást rendez, műkotorékversennyel egybekötve. A kiállításra benevezhető fajra való tekintet nélkül, minden nemű fajok. A kiállítás díjnyertes ebek tulajdonosai között értékes dísz tárgyak, a kutorékversenyen díjazott ebek tulajdonosai között pénzdíjak kerülnek kiosztásra benevezhető fajra való tekintet nélkül, natkozó mindennemű felvilágosításokkal szolgál az egyesület titkára: Gebauer Marius ur, Bukarest, Calea Victoriei 118.

Astra (Apollo) Mozcó

Ma, szerdán fut utoljára Bánky Vilma és Ronald Colman nagy filmje:

„EGY SZERELMES ÉJSZAKA“

Csütörtökön és pénteken:

„Királyi nász“

szenzációs filmujdonosság lesz vetítve. — A főszerepben: Mády Cristians, Wilhelm Dieterle, Albert Steirnück.

A hét kimagasló filmeseménye

„JEANNE NEY SZERELME“

Brigita Helm a főszerepben

Futball Tenisz Atléta

felszerelések

Gellernél, Brassó

KOLOSTOR-UTCA 30.

2301

CAROL ZOSMER

Berlinben vizsgázott

fogászBUCUREȘTI, Str. Colței 20
Rendel: 9-1 és 3-7.

49.2

Fáj a feje? Más a baja?

A **MATILD** viz meggyógyítja!

2797

Halló! **Erdélyiek Bukarestben!** Halló!
Grand Restaurant: Caffe Parcul Ottelese-
anu Buzarest, Str. Matei Milo (Teatrul National mellett)
Tulajdonos:
BOHM BANDI és Társa
Transilvania-étterm. Pontes és gyors kiszolgálás.
Erdélyi falborok.
Esténként **Hatás Lajos** hírneves erdélyi
cigányprimás és zenekara hangversenyez.

**Egerek és
patkányok
tömeges
kiirtására vegyen**

Radikál bakteriumos patkányirtó huskivonattal

Olesó és az eredmény biztos. Minden egyes adagért jótállás
állunk. Hol a hatás elmarad a pénzt visszafizetjük. Emberek
házára veszélytelen, hatóanyaga csak az egeret és pat-
kányt öli meg. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában

Cserép és téglá

földgázzal égetve, minden versenyen
felül álló minőségben, bármely
mennyiségben kapható

**Agyag és Vegyipari R. T.
Diciosânmărtin**

Képviselő Brassóban:

5987

SONNENFELD I., Cérna u. 1.

Vásárolják a közismert

HAID & NEU

varrógépeket.

Romániai vezérképviselő:

Charles Brecher

București, Str. Academiei 15

(Pas Comedia, Scara C. Et. II.)

**Emésztési zavarok,
gyomor- és bélbántalmak,
étvágytalanság ellen**

az

Előpatáki gyógyviz

másküléztől évszázad óta a legkiválóbb gyógyszer.

Rendszeres gyógykúra

esetén reggeli előtt 1/2 órával séta közben egy
nagy pohár viz kortyonként fogyasztandó

Asztali viz

gyanánt való használata már magában meglepő
eredménnyel jár.

291011.

KÖZGAZDASÁG**A magas vám még nem jelenti azt,
hogy az ipar izmosodik!**

A legutóbbi évek magyar vámpolitikájának tanúságai — Passzív vámpolitika helyett
céltudatos kivittelfejlesztés a modern iparfejlesztő gondolat — Tud-e Románia
abból tanulni, ami a szomszédságban történik

Budapest. (A Brassói Lapok tudósi-
tőjától.) A magyar vámpolitika az utóbbi
évek alatt jelentős változáson ment át. Volt
idő, amikor Magyarország abban a hirben ál-
lott, hogy vámvédelme a legmagasabb egész
Középeurópában. Ezek a híresztelések már
akkor is túlzottak voltak, azonban az utóbbi
évek alatt még az akkori színvonalhoz mérten
is lényegesen csökkentek a magyar vámtéte-
lek, s ezenkívül a szomszédos és távolabbi ál-
lamokkal megkötött kereskedelmi szerződés-
ekben az autonóm vámtételeket a vámtari-
fában foglalt cikkeknek csaknem a felerészé-
re növe olyan mértékben csökkentették,
hogy a tényleges helyzet szerint ma Ausztriát
kivéve éppen Magyarország vámvédelme a
legkisebb valamennyi utódállam, s valamennyi
középeurópai állam között.

Vegyük sorra Ausztriát, Magyarországot,
Olaszországot, Németországot, Csehszlovákiát,
Jugoszláviát, Romániát és Lengyelországot és
akkor a vámvédelem tekintetében is pontos-
san a sorrend, amelyben ezeket az államok-
kat a felsoroltuk: Ausztria vámvédelme egy
olyan osztályozási sorrend szerint, amely ki-
lencig terjed, 2.8-nak felel meg, a magyar
vámvédelmé pedig ma nem több 3.2-nél. Az
olaszok vámszínvonala ebben az arányban
négynek, a németeké 4.2-nek felel meg, Cseh-
szlovákia 4.5-es vámfallal védi a maga ipari
termelését, Jugoszlávia ötön, Románia ötön és
félen áll és csak a lengyel tarifa magasabb a
románokénál: mert ez hétnek felel meg az
eredetileg felállított sorozatban.

Itt van tehát egymás mellett két állam,
Magyarország és Románia. Az egyik, Magyar-
ország az ipari fejlődésnek kétségtelenül jó-
val magasabb fokán áll, mint szomszédja, de
azért mindkettő egyformán mezőgazdasági
jellegű állam. Ez azt jelenti, hogy gazdasági
sorsa mindkettőnek az évi termékek nagysá-
gával van döntő összefüggésben és azt is je-
lenti, hogy az iparban mindkettőnek a mező-
gazdasághoz kell simulnia a maga fejlődésé-
ben. Egyfelől tehát az ipar feladata, mindkét
államban az, hogy a mezőgazdasági termé-
nyeket feldolgozza, másfelől pedig az, hogy a
mezőgazdaság termelését szolgálja és a mező-
gazdaságból a gépek alkalmazása folytán
lassanként kiszoruló munkásrétegeket mun-
kával ellátja. — A vámvédelem kérdése te-
hát mindkét államban egyformán úgy áll,
hogy annak még abban az esetben is a mező-
gazdaságot kell szem előtt tartania, ha köz-
vetlenül az ipari termelés fejlesztésére van
irányítva.

Magyarországon ez abban tükröződik
vissza, hogy a vámvédelem mind jobban en-
ged eredeti szigorúságából. Magyarországon
a hivatalos gazdaságpolitika irányítói arra
gondolnak, hogy a vámvédelem terhét a fo-
gyasztó viseli, a fogyasztó pedig mezőgazda-
sági államban a mezőgazdasági munkás: s ez
az oka annak, hogy a vámtételeket állandóan
csökkentik. — Romániában viszont a hiva-
los gazdaságpolitikuskok nem gondolnak sem-
mire, mert itt nem azon az alapon születnek
meg az új intézkedések, hogy vajjon azok
megfelelnek-e az általános érdekeknek, hanem
tisztán azon, hogy az uralmon levő köröknek
milyen irányban vannak nagyobb személyi
érdekeltségeik. Így lesz a romániai vámvéde-
lem irányja szigorúbb, vagy enyhébb és így
kerülhetnek sorra a megfelelő kormányzati
vámpolitika alkalmazásával egymásután a
különböző termelői és fogyasztói érdekeltsé-
gek saját maguk számára nyújtandó kedvez-
mények kiverkedésére.

Az a kezdetleges gazdaságpolitika ma
már Románián kívül sehosem állhat és nem
is áll fenn. — Lengyelország viszonyairól nem
beszélve, amelyeket nem ismerhetünk eléggé,
a helyzet az, hogy mindazok az államok, ame-
lyekben a vámvédelem színvonala magasabb,
mint amilyen a mai magyar vámszínvonal,
igen nagyszabású áldozatokat hoznak iparuk
fejlesztése érdekében és a magas vámtarifá-
juk csak arra szolgál, hogy tételeiben ezt a
pozitív védelmet el lehessen tüntetni. — A

magyar vámpolitika utóbbi kísérletező évei-
nek tanúsága éppen ebben áll; a magyar gaz-
dasági élet is rájött, arra, amit régóta gyako-
rol Németország, Csehszlovákia, Olaszország,
sőt még Ausztria is, — nevezetesen, hogy nem
elég magas a vámvédelem, mert ez végered-
ményben csak a belső árszínvonalat emeli,
ellenben emellett még az ipar is és a mező-
gazdaság is tönkrement, — aminthogy példá-
ul Romániában teljesen tönkre is ment mind
a kettő, — hanem a kivittelt erőteljes támo-
gatásban kell részesíteni, hogy a belső ter-
melés teljes terjedelmében megindulhasson.

Mindezek az államok forgótökeivel, kivi-
teli prémiumokkal és vasuti tarifális intéz-
kedésekkel segítik saját kivittelüket. Anglia
óriási összegeket bocsát azoknak az iparágak-
nak a rendelkezésére, amelyek külföldi szál-
litásokra dolgoznak; Németország a német
vállalatoknak csak az oroszországi export le-
bonyolítására 300 millió márkát, azaz 12 mil-
liárd lejt adott, Olaszország legutóbb 200 mil-
lió lírát szavazott meg kivitteli célokra, Bécs
városa jóállást vállalt azokért a károkkért, a
melyek a bécsi vállalatokat külföldi szállí-
tások esetén érhetik, hogy a pénzügyeteket
nyugodtan foglalkozhassanak a kivittel céljai-
ra folyó hitelezéssel, s a gyáripár termelése
meg ne álljon.

Magyarország is eljutott arra a pontra,
ahol már hatékonyan kell belenyulnia ipar-
fejlesztésének feladataiba, s nem elégedhetik
meg a vámvédelem passzív kidolgozásával. —
Magyarországon már kiadták a jelszót arra,
hogyha Fiumét elvették Magyarországtól, ak-
kor a vasuti tarifákat kell úgy megállapítani,
mintha még ma is az országnak egyik része
volna a régi magyar tengeri kikötő. S ha a
magyar buza Németországnak csak a széléig
juthat el, mert Hamburgból Münchenbe ép-
pen annyi a vasuti tarifa, mint Regensburg-
ból Münchenig, akkor a magyar vasutaknak
kell a különbséget a magyar termelőnek
rendelkezésére bocsátaniuk, azonban a ma-
gyar buza piacának az egész középeurópai
fogyasztóterületet meg kell szerezni. S mivel
sem ipar, sem mezőgazdaság nem juthat más
eredményre s mivel az érdekközösség is meg-
van, bizonyos, hogy a magyar gazdasági poli-
tika a legközelebbi jövőben pozitív irányba
fog terelődni.

De hova terelődik és mire gondol a ro-
mán gazdaságpolitika? Vajjon még sokáig
tart az az állapot, amelyben az ország érdekei
egyáltalában nem számítanak, hanem csak
jól kifejezett magánérdekek kormányozzák
ezt az országot?

A magyar ipar megmutatta, hogy terme-
lése az utóbbi évek folyamán minden évben
legalább 10 százalékkal emelkedett értékben,
holott az ipari árszínvonal nem emelkedett;
a magyar ipari termelés fokozódik, mikor a
vámvédelem csökken. Mi történt ezzel szem-
ben Romániában? A romániai vámvédelem
éppen ezek alatt az évek alatt emelkedett
arra az esztelen magas színvonalra, amelyet
sohasem lett volna szabad elérnie és amely-
ről hanyatthomlok vissza kell fordulnia, mert
ennek a vámvédelemnek az oltalma alatt om-
lott össze a romániai kisipar. — pedig a jelen-
tékeny erdélyi kisipar ebben a tekintetben
egészen kivételes magaslatozatok képviselt; ez
alatt ment tönkre a gyáripár, ez alatt vesz-
tették el mobilitásukat és gazdasági jelentő-
ségüket a pénzügyeteket és ez alatt élte fel
az ország azokat a legutolsó tartalékokat, a
melyek birtokában valamilyen módon ten-
gődni tudott.

Románia ügye nem maradhat így tovább.
Ha gazdasági vezetői tudnának tanulni, ak-
kor okulhatnának a szomszédos államok ki-
sérleteiből és eredményeiből. Azonban, ha
Románia népei is gyűjthették tapasztalatokat
az eltelt évek alatt, akkor ezeknek a tapaszt-
alatoknak az a tartalmuk, hogy nincs állam,
amelynek kormánya kevésbé akarna és ke-
vésebb tudna tanulni, mint éppen a győztes
Románia kormánya.

Fleischer Testvérek Arad

2550

vas- és rézbutorgyára ajánlja saját készítményű vas- és rézbutorait, kórház és szanatóriumok berendezését, műtőasztalokat és műszerszereket, vas- és fakereti sodronybetétek készítését a legolcsóbb gyári áron, dusan felszerelt raktárjegyzéket kívánatra küldünk. Legszebb kivitteli vas- és rézgyermekágyak. **Str. I. Russu Sirianu 15. (Aulich L-u.) Alapított 1893.**

Művészasszony

Irta: Sz. Solymos Bea (4)

A kis Dalma le is préselte ezeket az ártatlan rózsákat. De azután Tibor nemsokára az egyetemre került és megkezdte Bács-városról. Pesti nagylányoknak udvarolt és eljegyezte magát. Azonban jegyessége felbomlott és sok-sok élménye közben elhalványult a tánciskolai ideál képe.

Bándy Dalma is felcseperedett, s Révész Tibor csak akkor látta meg igazán, mikor ő már baccszilvási doktor lett és Dalmát az állomáson várta az édes anyja.

III. FEJEZET.

Bándy Dalma lelkében különös érzések viaskodtak. Szeretett volna valami egyéniséggé, „Valakivé” lenni és távolabb nézett az asszonyi sors perspektívába, mint leánytársai. A férfiak reá szegzett vágyakozó szemét nem akarta meglátni, mert huszonegy éve dacára szinte ellenszenvet érzett szerelmükkel szemben. Lenézte, lesajnálta őket és keresztül nézett rajtuk. Sejtelméi zavarosak voltak és szinte erőszakkal magyarázta be saját magának is, hogy szerelemre nincs szüksége, mert asszonytársainál látta, hogy milyen hétköznapivá semlegesít a szerelem és házasság minden illúziót.

Másoldalról pedig borzongva gondolt arra, hogy ha jön az „igazi”, mi lesz akkor? Végre megegyezett magával az örökös önfeledkezés közben, hogy ha egy ellenállhatatlan nagy érzés jön, egy felséges, egy csodás, amelyik az ő egyéniségét teljesen fel tudja szívni — nem fog ellenkezni. De éles esze és folyton készen lévő finyás kritikai készsége, mint Cerberus őrködött érzései felett és a szerelem éledő szikrájára hideg tust zuhogtatott.

Dalma a hét esztendei pesti tanulása alatt a tantárgyakon kívül szenvedélyes érdeklődést tanúsított a művészetek és az irodalom iránt. Korán elhalt édesatyjától, ki országos hírű tudós volt és bőséges tehetségekkel megáldott édesanyjától értékes szellemi kincseket örökölt. Ez nagyban magyarázta, hogy Dalma szívvel az esze olyan könnyen elbánhatótt. Érzékei anyjának déli vértől forrongásban tartották vágyait, de apjának, északnémet eredetéből származó természete ellensúlyozta benne a kitörést.

Mióta hazajött Dalma Pestről, önkéntelenül is többször eszébe jutott Révész Tibor, ki igyekezett magát mentől gyakrabban mutogatni. Mikor nem látta őt Dalma, — gondolatai pajzánul foglalkoztak vele, de mikor mellette sétált, vagy ült, megkövesedett és elbuzódott tőle, terhére volt ragaszkodása.

Most is, mikor egyedül maradt vele a tiszai töltésoldalon sétálgatva, mind ridegebbé vált hozzá.

Pedig Révész Tibor szerelmesen nézett rá és meg akarta fogni a kezét. Dalma hidegen messze húzódott tőle. A férfi azonnal felfogta helyzetét és tapintatosan, új témához kezdett.

— Látja Dalma, azokat a hatalmas jegye fákat? Tul rajta tölgyek, akácok és szilvák — mindegyiknek más a színe. Nemsokára itt az ősz és ilyenkor csodás színpompá tobzódik itt a ligetben, mit csak innen a partról lehet igazán élvezni. Az emberek a ligetben sétálnak és nézik a hulló leveleket. Innen a fákat lehet látni. Ha nem nevetne ki, elhoznám a festőszereimet, s lefesteném.

— Maga festeni szokott? Kérdezte egyszerre kedves melege válna a leány. A legjobb témát találta el a doktor.

— Szoktam mint egy diák, mint egy kis műkedvelő, minden nagyobb vágy és ambíció nélkül csak úgy kedvtelésből, nem úgy mint maga, Dalma. Maga kész művész anélkül, hogy tanult volna.

— Tudja mit Tibor — szól már keresztnevével szólítva őt, barátjának érezvén — lehozom én is holnap festékeimet, és megfestjük ezt a részt együtt. Jó lesz-e?

Meg is festették és hamarosan találtak újabb és újabb témát.

Dalmát elfogta a festési vágy. Unott egykedvűsége, mely édesanyját és testvérét is aggodalomban tartotta, egyszerre megváltozott. Komoly, öregedő filozofálása helyett vidám, csacsogó kacagással töltötte meg a lakást és mert biztatták, csaknem naponta vette cók-mókját, hogy egy-egy tájképet lefessen. Régi passziója most szenvedélyé nőtt ki magát,

(Folytatjuk.)

ROMÂNIA
Prefectura Județului Brașov
Serviciul Administrativ

No. 4487—1928.

Hirdetmény

Ezennel pályázatot hirdetünk a bran-portal „Principesa Elisabeta” kórház-nál üresedésben levő I. oszt. és előleptetés esetén II. oszt. ápolónői állás betöltésére.

Az alkalmazottakra vonatkozó szabályzat 7. §-a szerint felszerelt kérvények fenti prefektúrához 1928 június 15. d. e. 10 óráig benyújtandók. Brașov, la 2 Mai 1928.

6493

A prefekt h.:
L. Servatius s. k.

Pályázati hirdetmény

Az erzsébetvárosi Örmény katolikus nőegylet pályázatot hirdet az örm. kath. kántori állásra.

Pályázati határidő május hó 27. mely időpontig a pályázati kérések az örm. kath. plebania hivatalhoz benyújtandók.

Illetménye az egyház részéről: természetbeni lakás kinttel, 2 öl tűzifa és 1000 lej havi fizetés.

Romanul tudó és 30-ik életévét be nem töltött pályázó kb. 2000 lej havi fizetést nyújtó állást is foglalhat el, a kántori teendők mellett.

6495

Örmény katolikus nőegylet.

Barátoson

a megszünt fűrészgár munkás- és tisztviselő lakásai 13 nagy épület és ezek melléképületei, melyek részben fából részben pedig favázon téglából épültek.

1928. május 13-án (vasárnap)

d. e. 10 óráig kezdve a helyszínen nyílt árverésen vagy szabad alku és egyezség alapján eladhatók.

A nagyobb épületek kisebb részletekben is eladhatók s a vételár hitelképes egyéneknek 4—6 hónapig hiteltelítik.

Közelebbi felvilágosítások Porzsoit Károlynál Barátoson, vagy Brassóban a Transilvania Faipar R.-T. irodájában (Kut-utca 2-b.) kaphatók.

6456

Jó hírnevű, régi

VASKERESKEDÉS

keres társat legalább 1¹/₂ millió tőkével, kívánatra teljes átvétel is lehetséges. Megkeresések: „Temesvár II.” jellegre Fehér Olga hird. irodába, Timișoara IV. Str. Miron Costin 5. küldendők.

6403

Dadogók figyelmébe!

Hétfőn, május 14-én, 1-7 óra közti, Brassóban, a Korona szállodában

(egyes) előadásokat tartok, a dadogás gyógyítását szolgáló törv. véd. módszerrel. Orvosok által ajánlva. (Nem kurzus, intézeti kezelés, vagy szünetelés.) Módszerem szerint a dadogó maga szabadulhat meg bajától. (Eredmények 4, 6 és 8 héten belül.) Volt dadogók köszönőlevelei és hivatalosan hitelesített bizonyítványok sz. megtekintésre rendelkezésre állanak. Meghívom az összes érdeklődőket! Egyetlen egy dadogó, vagy dadogó gyermek szülője se mulassza el, hogy ezeket az előadásokat meghallgassa, annál inkább, mivel azok díjtalanok. A legmesszebbmenő garanciát vállalom a jó sikerért. — Dr. phil. Goercki & Co. Geselligintézet Hagenburg (Sch.-Lippe.) Németország. 6126

Kerestetik agilis, kaucióképes

VENDÉGLŐS

elszámolási viszonyra, vagy mint önálló bérő, saját rezsiben, elsőrendű brassói étterem részére Kifűző konyha feltételül megkívánatik. Ajánlatok „Megbízható vendéglős” jellegre a „SAXONIA” hirdetési irodához kéretnek, Brassó, Kolostor-utca 14. szám alatt.

6472

Lég

6504

házhöz szállítva bármilyen mennyiségben kg.-ként Lei 1'50. Rendeléseket felvesz a „Lloyd”-ügynökség Hentes-uca 6, naponta reggel 9—10 óráig. Telefon 401.

Gyümölcsfákat összel ültessünk!!!!

Éghajlatunk alatt teljesen bevált betegségmentes gyümölcs- és szőlőültvényeket, rózsákat stb. jutányosan Tóthfalusi és Tsal oltványtelepéről Tg. Mures—Marosvásárhely, vásárolhatunk

2738

Szállítás kezdete november 1.

Kérjünk árjegyzékeket!

Lakatosok,
asztalosok
figyelmébe!

Képviselőnknek Brassómegyére kizárólagosan

Varga János

mlakatos cég bízott meg ahol minden felszerelés raktáron kapható.

BRASSÓ, Szent János-utca 17. sz.

URSUS-SÖR

a legjobb!

W. D. „HANOMAG”

28—32 lóerős traktor benzin, petroleum és nyersolajüzemre Bosch magnesyújtással, beépített regulátorral és szij-tárcsával. — Eredeti

M.A.V. gólyóscsapágyas

cséplőgéppel lóherefejtő készülékek hosszulejáratu fizetési feltételek mellett kaphatók azonnali szállításra

„INDUSTRIA” Kereskedelmi- és Ipari R. T.

TIMIȘOARA IV., Str. I. C. Brătianu 3. (Uri-utca)

Táviratok: Industria. Telefon 9-14-

2922

Árjegyzék
Ingyen és
bérmentve!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Állást "eresők" nek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** - Csak válaszbélyeggel felzerelt kérdézősködésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette

Vétel — eladás

Szivógázmotorok fatűzeléssel, nyersolaj, benzínmotorok, cséplőgarnitúrák, cséplőszekrények Fordson traktorok, malomok, kombinált gabonatisztítók, legújabb síkszítákat minden nagyságban, nagyon kedvező feltételekkel szállít Friedrich Testvérek Temesvár. 2934

720-as cséplő, motorral, jókarban eladó Tischler-nei Bachnea, jud Tárnavá-Micá. E 1016

Egy jóforgalmu üzlet-helyiség korcsmajoggal a falu legforgalmasabb helyén telekkel együtt elköl-tőzés miatt eladó. Cím a Brassói Lapoknál. 646/

Kitűnő pedálos cimbalom helyszűke miatt olcsón eladó, Vár-ucca 16. E 1021

Egy pékség teljes felszereléssel bérbeadó, vagy örök áron eladó. Cím a kiadóban. E 1020

300 négyzetméter ház-hely eladó. Gyár-ut 120.

Jégszekrények és söraparátok

legolcsóbban minden nagyságban viszonteladók-nak is Kertészról Tg.-Mureş, Piaţa Kálvin No. 3. Telefonszám 3—14. — Árjegyzék bérmentve. — 2889

Vendéglőt, bodegát, vagy kántint átvételre keres fiatal házaspár. „Házaspár 1022” jellegre a kiadóba.

Eladó kész, új, modern 6 drb. duplaablak 100×180 cm. és 4 drb. 70×180 cm., alapozva. Üzletipor-tál az ajtó 300—278 cm. magas és 80 cm. széles. Vár-ucca 47. 6501

Rövid- és divatruháznak alkalmas

polcok

olcsón eladók
Közelebbi adatok
KRAFFT és HERBERTH
cégnél. 6431

Eladó egy háromlábos Hofherr és Schrantz-féle lóherfejtő, majdnem új és egy gőzgarnitúra szin-tén Hofherr, ötös szalma-kazalozóval együtt, Nika József Köhalom, Három-székmegye, u. p. Reti. 6499

Lokomobil Hoffher 4 es 15.000 lejért eladó. Hirsch-horn, Ocnele-Mureşului (Marosújvár) 6496

Eladó ház kerttel eset-leg üzlettel. Cím a kiadóban. E 1024

Szalámi, sonka Szalámi kg.-ként 160— lej, sonka kg.-ként 84— lej. Szállítók posta fordultal-val. Árjegyzéket küldök kérésükre. Kleverkaus, szalámigyár, Brassó. 6209

TIROLI

nadrágok, kiránduló kabátok
hátizsákok
vászonkabátok

HERMANN GUST

fotó- és sportáruházában,
Rózsater.

2771

FIGYELEM!

Hosszu-utca 14. szám alatt **hegesztő műhelyt** nyitottam, ahol a legspeciálisabb hegesztések eszközöltetnek, u. m.: autóblokkok, alumínium-karterek, motorfejek, főtengely hegesztése. Kazán-hegesztésnél a legmesszebbmenő garanciát vállalom. — Szíves pártfogást kér:

KRISAN

hegesztő-mester.

6074

Keresünk mielőbbi belépésre Buftea gazdasá-gunk részére nő gépész-kovácsot, ki a kovács-munkákon kívül a mező-gazdasági gépek javítá-sát, cséplőgép javítását, kezelését érti. Ajánlatokat Adtia fermei Uriătoarea com. Buftea, jud. Ilfov, kérünk". 6498

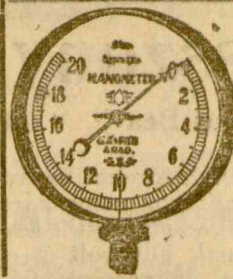
Fényképészsegédnő (Re-tuschör) állást keres azon-nalra. Cím: Brassay Etel-ka, Gheorgheni. E 1023

Vegyes

Gyermekeknek iparos-család örökbe fogadna 12—14 éves egészséges leányt. Cím a kiadóhiva-talban. 6460

Francia angol és román nyelvkurzusokat és ma-gánórákat adnak külföldi tanárok. Lópiac 12 bal-oldalt, földszinten. 6457

Valászbélyegeket aján-lunk levelezéssel megta-nulható, jövedelmező fog-lalkozást, Bakos, Oradea. Bratianu 49. 6494

MANOMÉTEREKET

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal

GASPAR műszerész Árad,

Str. Horia 1 (V. Széchenyi-u. 1)

Javítás végett beküldött műszereket állami hi-teleléstessel ellátva rövid idő alatt visszaküldöm

Telefon: 315 sz.

Kellemetlen hajszálak kiirtása

ráncok, szeplők, pattanások, radikális arc-hámlasztás, massage, összes szépséghibák szakszerű kezelése — Olcsó bérlet,

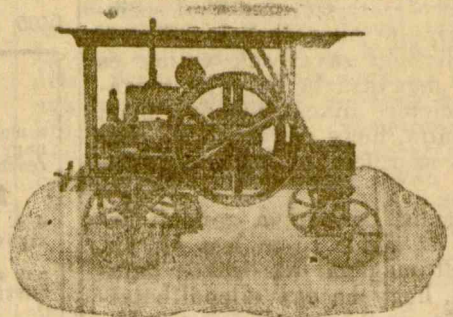
„Stella” kozmetikai intézet, Kapu-u. 44.

2934

PHOEBUS

Vasöntőde és Gép-gyár Rt. Oradea

Saját gyártmányok
Elsőrendű minőség

Saját gyártmányok
Elsőrendű minőség

Motorlocomobilok, stabilmotorok, motor-fűrészek 4—18 lóerőig állandóan raktáron.
Tartalékalkatrészek azonnal kaphatók.

K. G. J.

Minden építkezési

szükségleti cikk!

Traverzek,

Betonvas,

Stukkatur nád,

Ajtó- és ablak-

vasalások.

KAMNER & JEKELIUS

BRASSÓ—SEGESVÁR

ALAPITTATOTT 1853-BAN.

2883